

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77
i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej -- 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66
Tel. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 603.300

Hitler zerwał pakt z Polską zgłaszając jednocześnie gotowość nowego umownego uregulowania wzajemnych stosunków

Część przemówienia Hitlera, dotycząca stosunków z Polską, brzmi jak następuje:

— W sprawie stosunków polsko - niemieckich jest mało do powiedzenia. Traktat wersalski chciał, i to oczywiście celowo, PRZEZ SPECJALNE STWORZENIE KORYTARZA POLSKI DO MORZA ZAPOBIEC NA WSZYSTKIE CZASY POROZUMIENIU MIĘDZY POLAKAMI A NIEMCAMI i zadać przy tym Niemcom może najboleśniejszą ranę. Mimo to niezłomie stałem na stanowisku, iż NIE MOŻNA PRZE OCZYŻ KONIECZNOŚCI WOLNEGO DOSTĘPU POLSKI DO MORZA i że wogóle zasadniczo SASIADUJĄCE Z SOBĄ LUDY NIE POWINNY SOBIE SZTUCZNIE UPRZYKRZAĆ ŻYCIA.

Zmarły Marszałek PIŁSUDSKI, który był tego samego zdania, był przeto gotów zbadać zagadnienie odkażenia (Entgiftung) niemiecko - polskich stosunków oraz ZAWRZEĆ UKŁAD NIEMIECKO - POLSKI, na którego mocy oba państwa zdecydowały się ostatecznie ZREZYGNOWAĆ ZE ŚRODKA WOJNY w regulowaniu wzajemnych stosunków.

W układzie tym był w każdym razie jeden WYJĄTEK, UDZIELONY PRAKTYCZNIE POLSCE. Ustaiono, że ZAWARTE JUŻ DOTYCHCZAS PRZEZ POLSKĘ PAKTY POMOCY NIE ZOSTANĄ PRZEZ TO NARUSZONE.

Było jednak zrozumiałe samo przez się, iż MOGŁO TO SIĘ WYŁĄCZNIE ODNOSIĆ DO ZAWARTEGO JUŻ Z FRANCJĄ PAKTU POMOCY, NIE ZAŚ DO DOWOLNIE NOWO ZAWIERANYCH.

Między Niemcami i Polską JEDNO ZAGADNIENIE STAŁO OTWOREM, które wcześniej czy później całkiem naturalnie musiałyby być rozwiązane.

GDĄŃSK JEST MIASTEM NIEMIECKIM I CHCE POWRÓCIĆ DO NIEMIEC (will zu Deutschland). Naodwrot — miasto to ma umowne UKŁADY Z POLSKĄ, KTÓRE ZOSTAŁY MU NARZUCONE przez pokojowych dyktatorów Wersalu. Najpóźniej ze stopniowym wygaśnięciem ligi narodów, która w każdym razie zastępowana była przez wyjątkowo taktownego wysokiego komisarza, musiał problem Gdańska w ten albo inny sposób być roztrząsany.

W pokojowym załatwieniu tego zagadnienia widziałem dalszy przyczynę do ostatecznego europejskiego odprężenia.

Poleciłem PRZEDŁOŻYĆ RZĄDOWI POLSKIEMU, gdy problem Gdańska już przed miesiącami kilka razy był omawiany, KONKRETNA PROPOZYCJE.

Obecnie komunikuję wam tę propozycję i będziecie mogli sami stworzyć sąd, czy nie stanowiła ona w służbie pokoju europejskiego jaknajdalszego pójścia na rękę (gewaltigste Entgegenkommen), jakie wogóle jest do pomyślenia.

Uważałem za konieczne wyjaśnić rządowi warszawskiemu, że tak jak on pragnie posiadać dostęp do morza, tak samo NIEMCY POTRZEBUJĄ DOSTĘPU DO SWEJ WSCHODNIEJ PROWINCJI. Droga Polski do morza przez „korytarz” i naodwrot droga niemiecka

ka przez ten „korytarz” nie ma żadnego militarnego znaczenia. Jej znaczenie leży wyłącznie w dziedzinie PSYCHOLOGICZNEJ I GOSPODARCZEJ.

POLECILEM PRZETO PRZEDŁOŻYĆ RZĄDOWI POLSKIEMU NASTĘPUJĄCE PROPOZYCJE:

1) Gdańsk wraca, jako wolne miasto, w ramy Rzeszy niemieckiej

2) Niemcy otrzymują przez korytarz polski jedną szosę i jedną linię kolejową do własnej dyspozycji z takim samym charakterem eksterytorialnym, jaki dla Polski posiada korytarz.

Wzamian za to Niemcy wyrażają gotowość:

1) Uznać wszystkie prawa gospodarcze Polski w Gdańsku

2) Przyznać Polsce w porcie gdańskim strefę wolną o dowolnym obszarze i zapewnić całkowicie wolny dostęp do tej strefy

3) Przez to samo uznać granice między Polską a Niemcami jako ostatecznie ustalone i zaakceptowane,

4) Zawrzeć z Polską pakt o nieagresji na lat 25, a więc pakt, który sięgnie daleko poza kres mego życia,

5) Zagwarantować niepodległość państwa słowackiego wspólnie przez Niemcy, Polskę i Węgry, co praktycznie oznaczało by rezygnację Niemiec z jednostronnej przewagi własnej na tym obszarze.

Rząd polski odrzucił tę propozycję i wyraził tylko gotowość:

1) Przeprowadzenia rozmów na temat sprawy zastąpienia komisarza ligi narodów w Gdańsku.

2) Rozważyć sprawę ułatwień komunikacji tranzytowej dla Niemiec przez „korytarz”.

Ubolewałem szczerze z powodu tego niezrozumienia tego dla mnie stanowiska rządu polskiego, jednakowoż NIE TO TYLKO JEST ROZSTRZYGAJĄCE.

Najgorszym jest raczej to, że obecnie, podobnie

jak w wypadku Czecho - Słowacji przed rokiem, POLSKA UWAŻA, IŻ JEST ZMUSZONA, pod naciskiem zakłamanej kampanii światowej, POWOŁAĆ POD BROŃ SWOJE WOJSKA, aczkolwiek Niemcy nie powołały pod broń ani jednego żołnierza i nie myślały o tym, aby przeciw Polsce w jakikolwiek sposób występować.

Potomność kiedyś osądzi, czy istotnie słusznym było odrzucić moją niegdyś uczynioną propozycję. Według mego przekonania, POLSKA PRZY TAKIM ROZWIĄZANIU NIE BYŁA BEZWARUNKOWO STRONĄ DAJĄCĄ, TYLKO BIORĄCĄ, GDYŻ CO DO TEGO, ŻE GDĄŃSK NIGDY POLSKI NIE BĘDZIE, NIE MA ŻADNYCH WĄTPLIWOŚCI.

Te przypisywane obecnie Niemcom przez prasę światową zamiary napaści doprowadziły w następstwie do znanej wam t. zw. PROPOZYCJI GWARANCJI I DO ZOBOWIĄZANIA POLSKIEGO RZĄDU DO WZAJEMNEJ POMOCY. Zobowiązanie to w pewnych okolicznościach zmusiłoby Polskę w wypadku konfliktu Niemiec z jakimkolwiek innym mocarstwem, przez które znowu Anglia powołana byłaby do działania, do ZAJĘCIA ZE SWEJ STRONY PRZECIWKO NIEMCOM STANOWISKA WOJSKOWEGO.

To zobowiązanie sprzeciwia się układowi, który swego czasu zawarłem z Marszałkiem Piłsudskim. W układzie tym bowiem brane były wyłącznie pod uwagę już, a więc wówczas, istniejące zobowiązania. DODATKOWE ROZSZERZANIE TYCH ZOBOWIĄZAŃ STOI W SPRZECZNOŚCI Z NIEMIECKO-POLSKIM PAKTEM O NIEAGRESJĘ. W tych warunkach nie zawarłbym wówczas tego paktu. Cóż bowiem wogóle za znaczenie mają pakt o nieagresji, jeśli JEDEN Z PARTNERÓW POZOSTAWIA SOBIE PRAKTYCZNIE CAŁY SZEREG WYPADKÓW WYJĄTKOWYCH. Istnieje albo zbiorowe bezpieczeństwo wojny, albo też jasny układ, który jednak zasadniczo wyklucza wszelkie zbrojne działania między kontrahentami.

Uważam skutkiem tego zawarty swego czasu przeze mnie i Marszałka Piłsudskiego układ za jednostronnie naruszony przez Polskę i przeto jako nadal nieistniejący.

Zawiadomiłem o tym rząd polski. Powtarzam jednak, że nie oznacza to żadnej zmiany mojego zasadniczego nastawienia do przytoczonych zagadnień. Gdyby rząd polski przykładał do tego wagi, aby DOJŚĆ DO NOWEGO UMOWNEGO UREGULOWANIA STOSUNKÓW Z NIEMCAMI, będę to mógł jedynie powitać, w każdym razie pod warunkiem, że tego rodzaju uregulowanie będzie wtedy polegać na zupełnie jasnych i RÓWNOMIERNIE OBIE STRONY WIĄŻĄCYCH ZOBOWIĄZANIACH. Niemcy są w każdym razie chętnie GOTOWE PRZYJĄĆ TEGO RODZAJU ZOBOWIĄZANIA i następnie je także wypełniać.

Polska opiera swe bezpieczeństwo na sile bagnietów Argumenty podane przez kanclerza nie wytrzymują krytyki

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” tel.:

W polskich kołach politycznych oświadczają, że po dniu wczorajszym mamy przed sobą dwa dokumenty, a mianowicie przemówienie kanclerza Hitlera i memorandum rządu Rzeszy niemieckiej, które charge d'affaires niemiecki wręczył w ministerstwie spraw zagranicznych kilka minut przed otwarciem Reichstagu. Memorandum, jak wskazują, zawiera pewne propozycje, RÓŻNIĄCE SIĘ OD TEGO, CO MÓWIŁ KANCLERZ. A więc naprzykład kanclerz mówił o wspólnej gwarancji Niemiec, Polski i Węgier dla niepodległości Słowacji. Memorandum mówi O UDZIELENIU POLSCE SPECJALNYCH GWARANCJI JEJ INTERESÓW z powodu utworzenia niepodległej Słowacji.

W każdym razie w tej czy w tamtej relacji, jest to propozycja, o której wbrew temu co mówią oba dokumenty, POLSKA SŁYSZY PO RAZ PIERWSZY. Również nie było nigdy w rozmowach polsko-niemieckich mowy o 25-LETNIM PAKCIE O NIEAGRESJĘ. Zwracają także koła miarodajne polskie uwagę, że wbrew twierdzeniu kanclerza Hitlera, nie on, a MARSZAŁEK PIŁSUDSKI był inicjatorem paktu z 1934 r., dając do wyrównania stosunków Polski z sąsiadami.

Opinia polska przyjęła mowę kanclerza Hitlera spokojnie. Nie stwarza ona wiele zmian w sytuacji, która już istniała. POLSKA NIE OPIERA SWOJEGO BEZPIECZEŃSTWA NA PAKCIE, JEDYNI NA SILE BAGNIETÓW I ZWARTOŚCI SWOJEGO SPOŁECZEŃSTWA. Jednostronne wypowiedzenie paktu

z 1934 roku nie przejęło i nie uderzyło nikogo w Polsce. Ostatnie czasy dziejów dyplomacji świadczyły, że PAKT TEN JAKGDYBY JUŻ NIE ISTNIAŁ. Jako motywy wypowiedzenia jednostronnego podano ARGUMENTY, KTÓRE NIE WYTRZYMUJĄ KRYTYKI.

Poza tym przemówienie kanclerza jest łagodne i zawiera jakgdyby perswazje. Jest to METODA PRO PAGANDOWA, OBLICZONA NA ROZBROJENIE OPINII ŚWIATA. Całokształt przemówienia, to ETAP W WALCE O HEGEMONIĘ NAD EUROPEJĄ. Dowodzą tego żądania, dotyczące Gdańska, autostrady, kolonii zamorskich.

Polskie koła miarodajne zwracają uwagę, że

(Dokończenie na str. 5-ej)

Niemcy zerwały pakt morski z Anglią

Ironiczna odpowiedź Hitlera na apel Roosevelta

Wczoraj w południe rozpoczęło się posiedzenie Reichstagu berlińskiego, zwołane specjalnie celem wysłuchania przemówienia kanclerza Hitlera. — Po otwarciu obrad przez Goeringa zabrał głos Hitler, który powiedział, co następuje:

— Prezydent Stanów Zjednoczonych — oświadczył Hitler — wystosował do mnie telegram, którego niezwykła treść jest wam znana. Ponieważ zanim, jako odbiorca, otrzymałem ten dokument do rąk, pozostały świat przez radio i prasę został już o nim powiadomiony

„Naprawianie zła” wersalskiego

Chcę jednak skorzystać z tej sposobności, aby wyrazić te uczucia, które żywię w obliczu potężnych historycznych wypadków ubiegłego miesiąca.

Opatrność pozwoliła mi znać drogę, aby bez przelewu krwi podnieść niemiecki lud z jego klęski i uwolnić go z więzów najhaniebniejszego dyktanda wszystkich czasów.

To było jedynym celem mego działania — chciałem jedynie PRZYWRÓCIĆ TO, CO KIEDYŚ INNI PRZEMOGĄ ZLAMALI,

chciałem jedynie naprawić to, co szatańska przewrotność i ludzki nierozsądek zburzyły i zniszczyły. Nie uczyniłem przy tym ani jednego kroku, który naruszyłby cudze prawa,

lecz przywróciłem jedynie prawo, pogwałcone przed 20 laty.

W obrębie dalszej wielkoniemieckiej Rzeszy nie ma ani jednego obszaru, który by od najdawniejszych czasów do niej nie należał, nie był z nią związany, bądź też nie podlegał jej suwerenności.

Na długo, zanim kontynent amerykański został odkryty przez białych, lub przez nich zamieszkały, istniała ta Rzesza, nie tylko w swej dzisiejszej wielkości, lecz POSIADAŁA O WIELE WIĘCEJ od tego czasu uiraconych obszarów i prowincji.

Hitler w dalszym ciągu stwierdził, że uczestnicy wojny nie ponosili winy za bieg wypadków.

— Pokój oszukał miliony uczestników wojny. Ale i dla zwycięzców skutki układów pokojowych okazały się fatalne. Wówczas to po raz pierwszy

objawiło się nieszczęście, że w polityce ROZSTRZYGAŁI LUDZIE, KTÓRZY NIE WALCZYLI NA WOJNIE.

Zołnierze bowiem nie znali uczucia nienawiści. Natomiast ci starzy politycy, którzy swe cenne życie starannie uchronili przed okropnościami wojny, spadli teraz na ludzką, jak ośląkane duchy pomsty. Nienawiść, złość i nierozsądek były intelektualnymi czynnikami, które zrodziły traktat wersalski.

Hitler krytykuje następstwa traktatu wersalskiego, oświadczając, że były one przerażające. Garść najgłupszych ignorantów rozerwała obszary życiowe, w których na 1 kilometrze tłoczyło się 140 ludzi, rozerwała porządek świata, który trwał 2 tys. lat.

W każdym razie, gdy ten nowy porządek świata w następstwach swych okazał się katastrofalnym, to demokratyczni dyktatorzy pokojowi amerykańskiego i europejskiego pochodzenia okazali się tak ichorliwi, że żaden z nich nie poważył się wziąć odpowiedzialności za to, co się stało.

— Demokratyczni dyktatorzy pokoju przez układ wersalski do gruntu ZNISZCZYLI GOSPODARKE ŚWIATOWĄ. Ich bezrozumne rozdarcie narodów i krajów doprowadziło do zrujnowania ustalonej w ciągu wieków gospodarczej wspólnoty produkcji i handlu i doprowadziło tym samym do przymusowych autarkicznych prądów samowystarczalności, a więc do zniszczenia dotychczasowego powszechnego gospodarstwa światowego.

W przeciwnieństwie do tego od pierwszej chwili mojej politycznej działalności, nie pozostawiałem żadnej wątpliwości, że rewizja traktatu wersalskiego musi być przeprowadzona. Twierdziłem to otwarcie i szczerze i nigdy nie powodowałem się względami taktycznymi. Jako wódz narodu niemieckiego, nie pozostawiałem też wątpliwości, że wszędzie tam, gdzie najwyższe interesy współżycia europejskiego tego wymagają, INTERESY NARODOWE MUSZĄ USTAŁAĆ.

Całkowite porozumienie niemożliwe

Dziś pragnę jasno ustalić — mówił Hitler — przede wszystkim cele moich politycznych poglądów w stosunku do zagranicy i ich urzeczywistnienia.

Nigdy nie podawałem w wątpliwość, BY W EUROPIE BYŁO MOŻLIWE OSIĄGNIĘCIE WSZECHSTRONNIE ZADAWAJĄCEGO POROZUMIENIA co do państwowych i narodowych granic.

Nadzieja, że ostatecznie znaleziony zostanie kompromis między narodami Europy, respektujący mi swe własne życie narodowe i uznający swe ustroje państwo we, który pozwoli na utrzymanie zasad narodowych, uchyla niebezpieczeństwo wojny światowej.

Dyktando Wersalu, przywracając prawo samostanowienia narodów, nie wzięło pod uwagę ani państwowych, ani nawet gospodarczych konieczności.

Zgoda z Francją

Powrót okręgu Saary do Rzeszy USUNAŁ WSZYSTKIE ZAGADNIENIA TERYTORIALNE MIĘDZY FRANCJĄ A NIEMCAMI.

Uważałem to zawsze, jako ubolewania godne, że francuscy mężowie stanu moje stanowisko uznawali za zupełnie zrozumiałe. Dziś tak sprawy te nie stoją. — Wypowiadałem ten pogląd bynajmniej nie ze strachu przed Francją.

Kto wywołał naprężenie

Wysuwałem natomiast ten pogląd raczej, jako wyraz konieczności doprowadzenia w Europie do pokoju przez usunięcie wiecznej otwartej sprawy rewizji, która była by bazysem stałego niebezpieczeństwa, lub też naprężenia. Jeśli

DZIŚ TO NAPRĘŻENIE NASTĄPIŁO,

to Niemcy nie są za to odpowiedzialne, lecz odpowiedzialność spada na międzynarodowe elementy, które planowo naprężenie to wywołały dla swych własnych kapitalistycznych interesów.

Neutralni i przyjaciele

Całemu szeregowi krajów u dzieliłem wyczerpujących oświadczeń. Żaden z tych krajów nie może uskarżać się, by kiedykolwiek ze strony Niemiec wystosowany był do nich nawet pozór żądania, który mógłby stać w sprzeczności z tymi oświadczeniami. Żaden z północnych mężów stanu, naprzykład nie może przypuszczać, że ze strony rządu Rzeszy, lub też ze strony niemieckiej opinii publicznej mógł być wyrażony pogląd, by suwerenność, lub integralność tych państw mogła być zagrożona. Byłem też szczęśliwy, że szereg państw europejskich oświadczenia rządu Rzeszy przyjął i ze swej strony wypowiedział swe pragnienie pogłębienia bezwzględnej neutralności. Dotyczy to HOLLANDII, BELGII, SZWAJCARII, DANII I T. D.

O Francji już wspominałem. Nie potrzebuję wymieniać ITALII, z którą łączy nas najściślejsza i najgłębsza przyjaźń, albo WĘGIER i JUGOSŁAWII, z którymi mamy to szczęście, jako sąsiedzi, być serdecznie zaprzyjaźnieni.

Przyłączenie Austrii

W przeciwnieństwie do tego od pierwszej chwili mojej politycznej działalności, nie pozostawiałem żadnej wątpliwości, że są i inne okoliczności, będące tak jaskrawym naruszeniem prawa samostanowienia naszego narodu, że nie mogliśmy nigdy zgodzić się na nie. Nie ma żadnego ustępu w żadnej z moich mów, w którym bym zajął inne stanowisko, niż wyżej wymienione wobec powyższych państw.

Następnie Hitler wspomina o PRZYŁĄCZENIU AUSTRII DO RZESZY, przez co usunięte zostało jedno z najbardziej krzywdzących Niemcy postanowień traktatu wersalskiego i przywrócone zostało prawo samostanowienia siedmiu i pół miliona Niemców.

Rzecznik narodu czeskiego

Przechodząc do omówienia zagadnienia Czech i Moraw, Hitler stwierdza, że po wywedrowaniu niemieckich plemion z dzisiejszych obszarów czesko-morawskich wciąż się

na ten obszar i to pomiędzy jeszcze pozostające tutaj 4 miliony Niemców, OBCY SŁOWIAŃSKI LUD.

Następnie obszar życiowy tego ludu został w formie podkopy otoczony przez ludność niemiecką.

— Gospodarczo na długą metę samodzielne istnienie tych krajów było do pomyslenia tylko w związku z narodem niemieckim i jego gospodarką. W tysiącletniej wspólnocie

kultura narodu czeskiego była w swej istocie ukształtowana przez wpływy kultury niemieckiej. NARÓD CZESKI ZASŁUGUJE NA SZACUNEK ze względu na swe uzdolnienia, pracowitość i przywiązanie do ziemi ojczystej.

Demokratyczni „macherzy” pokoju wersalskiego mogą sobie przypisać zasługę powierzenia narodowi czeskiemu specjalnej roli trabanta antyniemieckiego. Rola ta była równoznaczna z dążeniem do przeszkodzenia konsolidacji Europy środkowej i stworzenia pomostu dla bolszewickiej agresji w kierunku Europy.

Poglądy moje na tę sprawę były zawsze jasne. Od chwili zwycięstwa narodowego socjalizmu rozwiązanie problemu Czecho-Słowacji było kwestią czasu. Zachodnia Europa w swym własnym interesie stworzyła to SZTUCZNE PAŃSTWO.

I te właśnie interesy spowodowały stałe popieranie tego państwa również i pod względem finansowym z jedną tylko myślą: stworzenia potężnie uzbrojonego bastionu przeciwko Rzeszy, który

mógł by się stać również BAZĄ LOTNICZĄ o dużej wartości. Hitler cytuje następnie oświadczenie Czecho-Słowacji, jako bazy lotniczej przeciwko Niemcom — Gdy Niemcy powzięły postanowienie zniszczenia tej bazy lotniczej, decyzja ta powzięta by-

Zaufanie do linii Zygryda

Hitler przypomniał w związku z tym decyzje, które wówczas powziął. A mianowicie postanowił

ROZBUDOWAĆ FORTYFIKACJE ZACHODNIE.

Rozbudowa ta była już w dn. 25 września 1938 r. w stanie, który odpornością swoją przewyższał 30 lub 40 krotnie byłą linię Zygryda z okresu wojny.

Niepotrzebne Monachium

Przechodząc do omówienia konferencji monachijskiej Hitler stwierdził, że BYŁA ONA NIEPOTRZEBNA.

Konferencja ta bowiem doszła jedynie dlatego do skutku, gdyż państwa, podlegające początkowo do oporu za wszelką cenę, później —

gdy nasuwało się takie, lub inne rozwiązanie zagadnienia — musiały w mniej lub więcej przyzwolony sposób usilować u-możliwić sobie odwrót.

Hitler scharakteryzował następnie krótko wyniki rozstrzygnięcia monachijskiego.

— Otwartym pozostało jeszcze zagadnienie gwarancji. Gwarancja granic Czecho-Słowacji była, o ile chodzi o Niemcy i Włochy, z góry już uzależniona od zgody wszystkich graniczących z tym państwem zainteresowanych. Szereg zagadnień poza tym nie był załatwiony, jak rewindykacje Węgier, Polski, spraw Słowacji i Rusi Podkarpackiej. Przez zwrócenie prośby do Niemiec i Włoch

ła bynajmniej nie z nienawiści do narodu czeskiego. Ja sam występowałem w tych latach walk, nie jako rzecznik jednostronnych interesów narodowych i państwowych, lecz również jako rzecznik narodu czeskiego.

W wypadku zatargu zbrojnego naród czeski poniósł by prawdopodobnie wielkie, katastrofalne straty. Jestem szczęśliwy, że nawet, mimo złości demokratycznych interesantów,

udało się uniknąć katastrofy w Europie środkowej, zawiązując naszym własnym środkiem i zawiązując współdziałaniu narodu czeskiego.

To, o co walczyli w ciągu dzieśiątków lat najlepsi i najświetlejsi przedstawiciele narodu czeskiego, będzie spełnione w ramach narodowo-socjalistycznej Rzeszy. A więc

prawo do własnego życia narodowego, opieka nad tym życiem. Narodowo-socjalistyczne Niemcy nie wyprą się nigdy swych zasad rasowych, które są ich dumą. Zasady rasowe wyjdą na dobre nie tylko Niemcom, lecz również i narodowi czeskiemu.

Znowu Benesz

Jeszcze w marcu 1938 r. żywiłem nadzieję, iż może się udać rozwiązać zagadnienie mniejszości w tym państwie na drodze powolnej ewolucji. Dopiero gdy

znajdujący się całkowicie w rękach swego międzynarodowo-demokratycznego finansisty p. BENESZ z zagadnienia zrobił wojskowe wystąpienie i rozpoczął fałsz przesładowania mniejszości niemieckiej,

równocześnie zaś przez znaną mobilizację usiłował sprowadzić na państwo niemieckie międzynarodową klęskę i szkodzić jego prestiżowi — stało mi się jasnym, że NA TEJ DRODZE NIE MOŻE DOJŚĆ DO ROZWIĄZANIA.

W stanie, w którym znajdują się dziś te NAJPOTĘŻNIEJSZE PO WSZYSTKIE CZASY FORTYFIKACJE,

może naród niemiecki być pewny, że ŻADNEJ POTĘDZE ŚWIATA NIE UDA SIĘ KIEDYKOLWIEK PRZELAMAĆ TEGO FRONTU.

o objęcie roli rozjemców, NIE SKORZYSTANO Z MOŻLIWOŚCI ODWOŁANIA SIĘ DO CZTERECH MOCARSTW,

t. zn. zrezygnowano z tego odwołania.

Sprzeciw wobec tego układu, zawartego na monachijskiej konferencji, nie był i nie mógł być wysunięty przez Francję i Anglię.

Rozstrzygnięte Włoch i Niemiec, jak zawsze w takich wypadkach, nie zadowolilo całkowicie żadnej strony.

Hitler wspomina następnie o Rusi Podkarpackiej i stanowisku Polski wobec tego zagadnienia.

Rumunia tęskniła do Niemiec

Faktem było, że w utrzymaniu dotychczasowego stanu prawdopodobnie tylko je duo państwo było zainteresowane, a mianowicie RUMUNIA,

(Dalszy ciąg na str. 3-ej).

Niemcy zerwały pakt morski z Anglią

(Dalszy ciąg ze str. 2-ej).
która przez usta osoby najbardziej powołanej osobiście mnie oświadczyła, jak pożądanym byłoby po przez Ruś Podkarpaczką i Słowację
UZYSKAĆ BEZPOŚREDNIE POŁĄCZENIE Z NIEMCAMI.
Przytaczam to, jako ilustrację dla uczucia zagrożenia przez Niemcy, w którym znajduje się rząd rumuński we dług poglądów „amerykańskiego jasnowidza“.

Pogrzebanie Rusi

Przyszłł taki moment, kiedy w imieniu rządu Rzeszy zdecydowałem się, iż nie myślimy nadal, by obciążać się odium, aby dla utrzymania niemieckiej drogi wypadowej do Rumunii, sprzeciwić się pragnieniu Polski i Węgier posiadania wspólnej granicy.

Ponieważ poza tym rząd czeski powrócił do swych starych metod, a i Słowacja zaczęła

Łup raidu czeskiego

— Liczby, dotyczące tej międzynarodowej prochni środkowo - europejskiej, są gigantyczne. Od czasu obsadzenia tego obszaru zostały skonfiskowane i zabezpieczone 1582 samoloty, 501 dział przeciwlotniczych, 2575 dział, 785 miotaczy min, 469 czołgów, 43,876 karabinów maszynowych, 114,000 pistoletów, 1,090 tysięcy karabinów, ponad miliard amunicji strzeleckiej piechoty, ponad 3 miliony amunicji artyleryjskiej, poza tym różny sprzęt wojskowy w olbrzymich ilościach. Ja myślę, że jest to szczęście dla milionów

Sceptycznie potraktowana oferta

Jak jednakże zawarte w Monachium między mną a Chamberlainem porozumienie rozciągać można na ten wypadek, jest dla mnie rzeczą zupełnie niezrozumiałą. Ten układ odnosił się **WYŁĄCZNIE DO ZAGADNIEN WSPÓŁŻYCIA NIEMIEC I ANGLII.**

Gdyby ten układ obejmował wszelką działalność polityczną Niemiec przyszłości, to wówczas Anglia nie mogłaby przedsięwziąć żadnego nowego kroku, czy to w Palestynie, czy też gdzie indziej, nie porozumiewszy się przed tym z Niemcami. Jeżeli zaś pan Chamberlain wyciąga stąd wniosek, że układ monachijski został przez nas złamany, to przyjmuję do wiadomości ten pogląd i **WYCIĄGAM Z TEGO KONSEKWENCJE.**

Uznanie dla Anglii

— Stosunki niemiecko - angielskie — ciągnął dalej Hitler, — traktowałem w czasie całej mojej politycznej działalności zawsze pod kątem przywrócenia ścisłej współpracy niemiecko - angielskiej. Wielka Brytania zdobyła swoje tereny kolonialne drogą gwałtu. Żadne inne państwo nie powstało na odmienniej drodze.

POKOJE

czyste, wygodne, ciche, tanie z wodą bieżącą, ciepłą i zimną poleca
Hotel Royal
w WARSZAWIE
ul. Chmielna Nr. 31
(blisko Dworca Główn.)
Kawiarnia - Bezpłatny garaż

objawiać pragnienia niezależności, o dalszym utrzymaniu tego państwa nie mogło być mowy.

Już w czasie pierwszej rozmowy oświadczyłem czeskiemu ministrowi spr. zagr. CHWALKOWSKIEMU i nie pozostawiłem mu żadnej wątpliwości co do tego, że gdyby Czechy przedsięwzięły jakikolwiek kroki w duchu tendencji politycznych p. dr. Beneša, Niemcy nie dopuszczą do rozwoju sytuacji w tym kierunku, lecz **ZDUSZĄ JĄ JUŻ W ZARODKU.**

Stale prowadzona i wzrastająca propaganda kłamstw w dziennikach czeskich dawała do zrozumienia, że w krótkim czasie dawna sytuacja zostanie przywrócona. Niezliczona ilość materiału wojennego, nagromadzona w państwie czeskim, wytwarzała niebezpieczeństwo eksplozji o olbrzymim zasięgu.

Indzi, że tak zagrażające środkowej Europie gniazdo niebezpieczeństwa zostało usunięte.

Pewne jest, że rozwiązanie sprawy czeskiej nie podlegało kontroli angielskiej.

Czechy i Morawy, jako resztki b. państwa czeskosłowackiego, nie mają już nic wspólnego z układem monachijskim.

Tak, jak niemieckiej kontroli, ani krytyce nie mogą podlegać poczynania angielskie w północnej Irlandii, tak samo też

poczynania Rzeszy w tym **STARYM NIEMIECKIM PAŃSTWIE LENNYM.**

W obliczu historii mniej znanej metoda, niż wynik. Niezmiernie ważna praca kolonizacyjna szczeru anglosaskiego jest przedmiotem mego najwyższego podziwu, ale respekt ten nie oznacza rezygnacji z zapewnienia możliwości życia dla mego własnego narodu. Uważam za niemożliwe przywrócenie trwałej przyjaźni między narodem niemieckim, a szczerem anglosaskim, dopóki nie będzie po drugiej stronie przekonania, że

istnieją nie tylko interesy brytyjskie, ale również i niemieckie. Jeżeli Anglia sądzi, że może spoglądać na Niemcy, jako na państwo wasalne, to wówczas **NAPRÓŻNO OFIAROWUJEMY ANGLII NASZĄ MIŁOŚĆ I PRZYJAŹŃ.**

Nie będziemy z tego powodu popadać w zwątpienie, czy w rozpacz.

Nie ma przyjaźni bez zaufania

Przyjąłem do wiadomości oświadczenie premiera brytyjskiego, według którego nie może on pokładać żadnego zaufania w zapewnieniach Niemiec.

W tych warunkach uważam za samo przez się zrozumiałe, że nie będziemy wmiawiać ani jemu, ani też narodowi angielskiemu stanowiska, które jest do pomysłenia tylko w oparciu o zaufanie.

W ciągu mojej przyjaznej polityki w stosunku do Anglii zaproponowałem dobrowolnie ograniczenie niemieckich zbrojeń na morzu.

Ograniczenie to zakładało jedno: że **MIEDZY ANGLIĄ I NIEMCAMI NIGDY JUŻ WIĘCEJ NIE DOJDZIE DO WOJNY.**

Wolę tę i to przekonanie posiadać jeszcze dziś. Muszę jednak obecnie stwierdzić, że polityka Anglii oficjalnie i nieoficjalnie nie pozostawia żadnej wątpliwości, że się w Londynie już nie podziela wcale tego przekonania, ale wprost przeciwnie sądzi się, że niezależnie od tego, w jaki konflikt wciągnięte były by Niemcy,

W. BRITANIA POWINNA ZAJĄĆ POSTAWĘ ANTYNIEMIECKĄ.

Spogląda się więc tam na wojnę przeciwko Niemcom, jako na coś samo przez się zrozumiałego.

Układ morski wypowiedziany

Żałuję tego głęboko, gdyż jedynym żądaniem, jakie kiedykolwiek stawiałem Anglii i jakie nadal będę stawiał, jest **ZWRÓCENIE NASZYCH KOLONII.**

Nie pozostawiłem jednak żadnej wątpliwości co do tego, że sprawa ta nie będzie nigdy powodem do zbrojnego starcia.

Byłem zawsze przekonany, że Anglia kiedyś wyżej oceni przyjaźń niemiecką, niż obiekty, nie mogące dostarczyć Anglii żadnych rzeczywistych korzyści, podczas kiedy dla Niemiec mają one życiowe znaczenie. Abstrahuje od tego

nie postawiłem nigdy tego rodzaju żądania, które było by w czymkolwiek groźne dla imperium brytyjskiego.

Poruszałem się jedynie i zawsze tylko w ramach tych żądań, które są najściślej związane z niemieckim obszarem życiowym. Jeżeli dziś Anglia oficjalnie i w publicznych reprezentuje pogląd, że we wszelkich okolicznościach należy wystąpić przeciwko Niemcom i potwierdza to przez znaną nam politykę okrajania, wówczas

USUNIĘTE ZOSTAJĄ ZAŁOŻENIA UKŁADU MORSKIEGO.

Zdecydowałem się więc oświadczyć to rządowi brytyjskiemu z dniem dzisiejszym.

Gdyby zależało na tym rządowi brytyjskiemu, aby przystąpić do rokowań z Niemcami w sprawie tego zagadnienia, to będę uważał się za najszczęśliwszego człowieka, aby może jeszcze osiągnąć jasne i wyraźne porozumienie.

Kłajpedzka drobnostka

Nie chcemy niczego, co do nas nie należało.

Żadne państwo nie zostanie przez nas kiedykolwiek obrabowane ze swej własności, jednak każdy, kto sądzi, iż może zaatakować Niemcy, spotka się z potęgą i oporem, wobec których potęga i opór z r. 1914 były mało znaczące.

Hitler przeszedł następnie do omawiania sprawy Kłajpedy i oświadczył:

— I tu, także nie zażądałem o jedną milę kwadratową więcej, niż posiadaliśmy przed tym.

Dla stosunku Niemiec do Litwy, rozwiązanie to będzie jedynie korzystne, gdyż Niemcy chcą i z tym państwem żyć w pokoju i przyjaźni.

Niemcy walcą o rynki

Hitler poświęca dalej swe uwagi stosunkom gospodarczym Niemiec z innymi państwami. Znaczenie tych stosunków polega nie tylko na tym, że Niemcy, jako eksporter, zdolne są zaspokoić wszystkie gospodarcze zapotrzebowania,

lecz, że są także, jako najpotężniejszy konsument, nabywcami licznych produktów, które innym krajom umożliwiają ze swej strony wzięcie udziału w handlu

światowym. Zainteresowani jesteśmy obecnie w tym, aby te go spodarce rynki nie tylko utrzymać, lecz także, aby przede wszystkim je rozwijać.

Niemcy NIE POZWOLĄ NA ZRABOWANIE IM ŻYCIOWO WAŻNYCH RYNKÓW PRZEZ TERORYSTYCZNE WTRĄCANIE SIĘ z zewnątrz, lub pogróżki.

Często czytamy, że Niemcy dla

WINIARNIA POD SREBRNĄ LATARNIĄ
Łódź, Piotrkowska 64 (przy handlu win „Victual”) tel. 112-35
DZIŚ OTWARCIE

Bufor zaopatrzone w wymienione zakąski. Wyborowa kuchnia dla smakoszy COCTAIL-BAR. — LOKAL NOWOCZESNIE WENTYLOWANY.
Przy fortepianie: Ryszard Józef Waghalter. — Kierownictwo: Gustaw Szyldkraut. Prosimy o wcześniejsze samawianie stolików

tę, iż utrzymują ściśle stosunki gospodarcze z jakimś krajem, kraj ten chcą uzależnić od siebie.

Jest to żydowski nonsens. Niemcy widzą w państwach bałtyckich ważnego partnera handlowego. Z tego powodu zależy nam, aby państwa te prowadziły własne, niezależne i uporządkowane życie narodowe.

Wycofanie ochotników z Hiszpanii

Jeżeli z tej okazji w ostatnich tygodniach

NOWY NIEPOKÓJ POWSTAŁ W NASZEJ EUROPIE, to odpowiedzialna jest wyłącznie znana nam propaganda, stojąca na usługach międzynarodowych. Nienawisć tych podżegaczy jest tym bardziej zrozumiała, że w międzyczasie jeden z największych punktów niebezpieczeństwa kryzysu europejskiego zniknął.

dzięki bohaterstwu jednego człowieka, jego narodu i również dzięki włoskim i niemieckim ochotnikom. — Za parę tygodni zwycięski bohater narodowej Hiszpanii odbędzie uroczysty wjazd do stolicy swego kraju. Naród hiszpański powita go, jako oswobodziciela od bandy morderców i podpalaczy. — W tym zwycięskim marszu wezmą udział również ochotnicy nasze go niemieckiego legionu. Mamy nadzieję, że **W CZASIE KRÓTKIM BĘDZIE MY MOGLI POWITAC ICH U NAS — W OJCZYŹNIE.**

Sukcesy przeciwników

W ostrych słowach napiętnował Hitler międzynarodowych

Wykrętne odpowiedzi Rooseveltowi

Następnie Hitler przeszedł do odpowiedzi na telegram Roosevelta.

— Pan Roosevelt jest zdania, że w całym świecie setki milionów ludzi żyją w stałej obawie przed nową wojną. Dziś ten strach przed wojną ma niewątpliwie swe uzasadnienie.

Po wylczeniu konfliktów zbrojnych na całym świecie od chwili zakończenia wojny europejskiej, Hitler podkreśla, że Niemcy nigdy nie brały w tego rodzaju sprawach udziału.

— Jest błędem przyjmować, że obawa przed wojnami właśnie w tej chwili do prawdziwej wojny sama doprowadzić może. Podstawa dla tej obawy leży wyłącznie w akcji podżegania prasowego, w sztucznym robieniu paniki.

Wierzę, że gdy odpowiedzialne rządy będą temu przeciwdziałać, obawa przed wojną natychmiast zniknie.

Próby lokalizowania agresji

Pan Roosevelt sądzi w swym telegramie, że

Jestem przeto szczęśliwy, iż mogliśmy usunąć także z Litwy punkt sporny.

Świat demokratyczny w każdym razie i tu głęboko **ŻAŁOWAŁ, IŻ NIE DOSZŁO DO ROZLEWU KRWI.**

Nie było więc w tym nic dziwnego, iż państwa te natychmiast w związku z tym rozglądały się za nowymi możliwościami gruntownego za-

klócenia raz jeszcze europejskiej atmosfery.

Tym razem uciekły się one do twierdzenia o niemieckich zarządzeniach wojskowych.

Przedmiotem tej mobilizacji miała być Polska.

(Część przemówienia o stosunkach polsko - niemieckich podajemy osobno na str. 1-ej).

podżegaczy do wojny w ostatnich tygodniach.

— Ich pierwszym sukcesem jest rozszerzenie nerwowej hysterii, której właściwym celem jest przede wszystkim przygotowywanie opinii publicznej do uznania angielskiej polityki okrajania za konieczną i do popierania jej.

Naród niemiecki może wobec tych wysiłków prowadzić dalej swoją pracę w największym spokoju pod opieką swej armii i w zaufaniu do swego kierownictwa.

Oś trzyma się mocno

Wszelki wysiłek zachwiania stosunków włosko - niemieckich wydaje się nam śmieszny.

Rząd niemiecki, w głębokim zrozumieniu praw swego włoskiego przyjaciela w Albanii, uznał i życzyliwie powitał jego akcję.

Faszyzm ma nie tylko prawo, lecz obowiązek zabezpieczenia obszaru życiowego Włoch.

Zacieśnianie stosunków Niemiec z Włochami i Japonią jest stałym celem niemieckiego kierownictwa państwowego.

każda większa wojna na okres życia wielu pokoleń może wyrządzić ciężkie skutki.

ODPOWIEDŹ: Nikt lepiej o bie z tego nie zdaje sprawy, niż naród niemiecki. Ja sam nie sądzę jednak, by każda walka rozprzestrzeniła się na cały świat.

o ile by nie tworzone sztucznie, poprzez system nieprzejrzanych zobowiązań paktów, planowo wciągających w tego rodzaju konflikt cały świat.

Pan Roosevelt sądzi, że „prąd czasu” niesie obecnie groźną przemoc zbrojną i że wobec tego niechybnie większa część świata zostanie zniszczona.

ODPOWIEDŹ: O tyle, o ile tylko chodzi o Niemcy, nie mi nie jest wiadome o tego rodzaju zagrożeniu innych narodów.

Jednak w pismach demokratycznych codziennych czytamy kłamstwa o tego rodzaju groźbach.

Pan Roosevelt sądzi dalej, że w wypadku wojny wszystkie narody będą musiały ucieleścić.

(Dokończenie na str. 4-ej).

Niemcy zerwały pakt morski z Anglią

(Dokończenie ze str. 3-ej).

ODPOWIEDZ: To przekonanie ja, jako polityk, przez 20 lat wyrażałem.

Kto ma ci kadź?

Pan Roosevelt sądzi, że w rękach przywódców wielkich narodów leży możliwość uratowania ich narodów przed groźbą niebezpieczeństwem.

ODPOWIEDZ: Jeśli chodzi o to, jest to karygodną lekkomyślnością, gdy przywódcy narodów, którzy rozporządzają taką władzą, nie są gotowi i nie mogą podlegającej do wojny prasie nałożyć cugli. Uważam dalej za niezrozumiałe, jak ci odpowiedzialni przywódcy utrdują dyplomatyczne stosunki przez odwolywanie ambasadorów itd.

Utracona niepodległość

Pan Roosevelt oświadcza, że w Europie trzy, a w Afryce jeden niezależny naród utracił swą niezależną egzystencję.

Czy chodzi tu o ponownie włączone do Rzeszy prowincje? Te narody nie teraz w Europie utraciły swą niezależną egzystencję, lecz

w r. 1918, gdy dano im uroczyste przyrzeczenia.

Co dotyczy Afryki, to tam utracił wolność nie jeden naród, lecz w przybliżeniu

wszyscy pierwotni mieszkańcy tego kontynentu zostali przy pomocy brutalnego gwałtu poddani zwierzchności innych ludów,

przy czym najcięższy z tych gwałtów nie nosił napisu „Made in Germany”, lecz „Made by Democracies”.

Nikomu nic nie grozi

Pan Roosevelt mówi w końcu o pogłoskach, że dokonane być mają również inne akty agresji.

ODPOWIEDZ: Uważam takie nieugruntowane twierdzenie za grzech wobec spokoju, a więc i wobec pokoju świata. — Widzę w tym chęć dalszego zastraszenia, albo przynajmniej podenerwowania mniejszych narodów.

Jeżeli by natomiast pan Roosevelt miał istotnie przed oczami określone wypadki, to prosiłbym bardzo wymienić zagrożone atakiem państwa i ewentualnych napastników.

Niedwuznaczna samoobrona

Pan Roosevelt oświadcza, że zapewniałem wielokrotnie, iż zarówno osobiście ja, jak i naród niemiecki,

wojny sobie nie życzymy i jeżeli to jest rzeczą prawdziwą, nie będzie potrzeby prowadzenia wojny.

ODPOWIEDZ: Nie prowadziłem wojny. Od lat daję wyraz mojej odrazie wobec wojny, a przede wszystkim wobec podżegania do wojny. Nie wiedziałem,

dla jakich wogóle celów mógłbym wojnę prowadzić.

Byłbym wdzięczny panu Rooseveltowi, gdyby mnie chciał objaśnić w tym względzie.

Pan Roosevelt jest zdania, że wojna może być prowadzona tylko w wypadku niedwuznacznej samoobrony.

ODPOWIEDZ: Wierzę, że jest to podejście wszystkich rozsądnych ludzi, ale wydaje mi się, że

przypadek niedwuznacznej samoobrony będzie zawsze wysnwany z obydwu stron

i że takie urządzenie świata, łącznie z osobą Roosevelta, nie istnieje, aby ten problem naprawdę wyjaśnić.

Liga narodów zawiodła

Pan Roosevelt oświadcza, że wszystkie zagadnienia międzynarodowe dają się rozwiązać przy stole konferencyjnym.

ODPOWIEDZ: Teoretycznie należało by sądzić, że istotnie byłoby to możliwe. Mój sceptycyzm polega jednak na tym, że sama Ameryka dała wyraz braku zaufania co do skuteczności konferencji.

bowt przecież największą konferencją wszystkich czasów była bez wątpienia liga narodów. — I tej to największej konferencji świata nie udało się rozwiązać choćby jednego naprawdę rozstrzygającego problemu międzynarodowego.

Zapowiedź dalszych zbrojeń

Pan Roosevelt stwierdza, że niema odpowiedzi na propozycję pokojowych rozmów, jeżeli jedna ze stron nie wypuszcza z ręki broni,

ponieważ nie otrzymała z góry zapewnienia, że rozstrzygnięcie wypadnie po jej myśli. Był tylko jeden naród i jeden jedyny rząd, który zastosował się do tej dawnowanej recepty: Niemcy.

Naród niemiecki szedł swojego czasu bezbronny do stołu konferencyjnego, ale z chwilą, gdy odłożył broń, nie był już więcej zapraszany na konferencje.

Niemiecy delegacji przywleczeni zostali nie przed stół konferencji światowej, ale przed trybunał zwycięzców i tam z pistoletem przy piersi zmuszeni do przyjęcia najbardziej haniebnej zależności i zniszczenia.

Jest moja niezachwiana wola czuwać nad tym, aby nie tylko obecnie, ale również i w przyszłości żaden Niemiec nie przystępował do konferencji bezbronny.

Pan Roosevelt sądzi, że na salę konferencyjną musi się iść, jak do sądu.

ODPOWIEDZ: Niemiecy przedstawiciele nie będą już zmuszeni wchodzić do sali konferencyjnej, która byłaby dla nich trybunałem. Byłbym wdzięczny, gdyby pan Roosevelt chciał nam wyjaśnić, jak powinien być stworzony nowy trybunał świata.

Pan Roosevelt wierzy, że pokój światowy byłby bardzo wzmocniony, gdyby ludy miały możliwość dawaania jawnych opinii co do polityki swych rządów.

ODPOWIEDZ: Dotychczas robiłem to zawsze w niezliczonych publicznych mowach.

Jednak wyjaśnienia te tak długo są bez znaczenia dla pozostałego świata, jak długo możliwym jest, aby prasa każde oświadczenie fałszowała i stawiała pod znakiem zapytania.

Pytanie miał odpowiedzi

Pan Roosevelt sądzi, iż musiałem być gotów temu, jako głowie tak daleko od Europy oddalonego narodu, złożyć tego rodzaju oświadczenie.

ODPOWIEDZ: Skąd przychodzi pan Roosevelt do tego, aby przypisywać to właśnie Niemiec

kiej głowie państwa.

Ponieważ odległość Europy od Ameryki jest jednakowa, z tym samym prawem również z naszej strony mogło by być do pana prezydenta skierowane pytanie, do jakich celów dąży amerykańska polityka zagraniczna, na przykład w stosunku do środkowo i południowo - amerykańskich państw.

Prezydent Roosevelt powoła się w tym wypadku z pewnością na doktrynę Monrogo i odrzuci takie żądanie, jako nie szanie się w wewnętrzne sprawy amerykańskiego kontynentu.

Jesteśmy przedstawicielami dokładnie takiej samej doktryny, my, Niemcy, dla Europy. — W każdym wypadku dla obszaru i dla potrzeb wielkiej Rzeszy niemieckiej.

Pan Roosevelt oświadcza, że złożone deklaracje w sprawie politycznych celów Niemiec zakomunikuje następnie innym narodom, które czują się zagrożone.

ODPOWIEDZ: Na podstawie jakiego postępowania pan Roosevelt stwierdził, które narody czują się przez nas zagrożone, które zaś nie

Nikt nie czuje się zagrożony

Pan Roosevelt żąda zapewnienia, że niemieckie siły zbrojne nie zaatakują obszaru państwowego

następujących niezależnych narodów (kanclerz wymienił tu przytoczone przez Roosevelta narody).

ODPOWIEDZ: Zadałem sobie trud stwierdzić u przytoczonych narodów:

- 1) Czy czują się zagrożone?
- 2) Czy przede wszystkim to pytanie pana Roosevelta do nas nastąpiło na skutek zachęty ze strony tych państw, albo przynajmniej w porozumieniu z nimi? Odpowiedź była wyłącznie negatywna, częściowo zaś szorstko zaprzeczająca.

Do kilku z wymienionych państw i narodów zapytanie przeze mnie nie mogło być skierowane.

Ponure dowcipy

Muszę zwrócić p. Rooseveltowi uwagę na kilka historycznych błędów.

Wymienia on na przykład tak że Irlandię, Irlandia, w przeciwnieństwie do mniemania p. Roosevelta, nie Niemców oskarża o uciskanie, lecz zarzuca Anglii, że musi cierpieć stałą agresję ze strony tego państwa.

Uszło również uwagi pana Roosevelta, że

Palestyna obsadzona jest obecnie nie przez wojska niemieckie, lecz przez Anglików

i przez najbrutalniejsze środki gwałtu ograniczana w swej wolności oraz pozbawiona samodzielności. Jedno bowiem nie ulega wątpliwości, że

Anglia w wypadku tym działa nie w obronie przeciwko zagrażającemu arabskiemu atakowi na Anglię,

lecz przez nikogo niewołana wdiera się, chcąc wywrzeć gwałt na obcym, nie należącym do Anglii obszarze.

W zakończeniu pragnę oświadczyć, co następuje:

Niemcy gotowe są każdemu

z wymienionych poszczególnych państw, gdyby sobie tego życzyły, dać to zapewnienie pod warunkiem bezwzględnej wzajemności.

Także co do czasu trwania tych umów są Niemcy chętnie gotowe z każdym z poszczególnych państw wejść w układy.

Nie chciałbym jednak nie wykorzystywać tej sposobności bez dania prezydentowi północno - amerykańskiej unii przede wszystkim zapewnienia w sprawie obszarów, które w pierwszej linii są przedmiotem jego troski. I tu oświadcza uroczystie, że wszystkie w jakikolwiek sposób rozpowszechniane twierdzenia o zamierzonym przez Niemcy napadzie, albo wtrącaniu się do amerykańskich obszarów, są niezręcznym oszustwem, albo ordynarnym kłamstwem.

Rozbrojenie i dozbrojenie

Pan Roosevelt oświadcza, iż jako najważniejszy moment wyobraza sobie roztrząsanie najskuteczniejszego i najszybszego sposobu uwolnienia narodów od przygniatającego ich ciężaru zbrojeń.

ODPOWIEDZ: Pan Roosevelt prawdopodobnie nie wie, że zagadnienie to, jeśli chodzi o Niemcy, było już raz w zupełności rozwiązane. (Hitler przypominał tu olbrzymie ilości zniszczonego przez Niemcy po wojnie własnego materiału wojennego). Wszystkie usiłowania załatwienia rozbrojenia innych państw na drodze długoletnich układów przy stołach konferencyjnych, jak wiadomo, zawiodły. Ja sam przedłożyłem do dyskusji cały szereg praktycznych propozycji rozbrojeniowych.

Nikt nie zechciał wszcząć jakiegokolwiek na ten temat rozmowy. Natomiast rozpoznał cały pozostały świat wzmacniać swój już olbrzymi stan uzbroje

Opatrznościowa misja

Pan Roosevelt oświadcza w zakończeniu, że szefowie wszystkich wielkich rządów odpowiedzialni są za los ludzkości

i dlatego ponoszą ja także odpowiedzialność. Panie prezydencie Roosevelt! Przejąłem w swoim czasie państwo, które dzięki swemu zaufaniu do zapewnienia świata oraz skutkiem złych rządów demokratycznych kierowników państwa stało w obliczu kompletnej ruiny.

Od tego czasu mogę spełnić tylko jedno jedyne zadanie. — Nie mogę się czuć odpowiedzialnym za los świata, gdyż świat ten nie brał żadnego udziału w pożałowaniu godnym losie mego własnego narodu. Czulem się powołany przez Opatrzność do służenia memu własnemu ludowi i do uwolnienia go z jego straszliwej niedoli. Żyłem przez to w okresie ostatnich 6 i pół lat dzień i noc ożywiony stałe jednym zadaniem

podniesienia do najwyższych granic własnych sił mojego narodu

w obliczu opuszczenia go przez cały pozostały świat oraz dla

nia. I dopiero gdy w roku 1934 ostatnia z moich propozycji, która dotyczyła 300-tysięcznej armii, definitywnie została odrzucona,

dałem rozkaz gruntownej odbudowy zbrojeń niemieckich.

Mimo to nie chciałbym być przeszkodą do roztrząsania zagadnień rozbrojeniowych. Proszę tylko o zwrócenie się najsamprzód nie do mnie i nie do Niemiec, lecz do innych.

Dopuszczyć do handlu!

Pan Roosevelt zapewnia wręcz, iż jest gotów włączyć udział w praktycznym sposobie zawarcia międzynarodowych układów handlowych.

ODPOWIEDZ: Sądzę, że przede wszystkim chodzi o to, aby czynami usunąć prawdziwe zahamowanie międzynarodowego gospodarstwa.

(Hitler wspomina tutaj kampanię bojkotową przeciwko Niemcom, wywołaną w niektórych państwach względami ideologicznymi). Sądzę, iż było by wielką zasługą, gdyby pan przede wszystkim zahamowanie prawdziwych wolnych obrotów gospodarczych w unii amerykańskiej swoim silnym wpływem zdołał usunąć.

Słowo się rzekło...

Prócz tego naród niemiecki wysunął tu zupełnie konkretne żądania i cieszyło by mnie bardzo, gdyby pan, panie prezydencie, zechciał na to wpłynąć, aby obecnie ostatecznie dotrzymane zostało słowo, na zasadzie którego Niemcy swego czasu złożyły broń.

Prezydent Wilson dał nam w uroczysty sposób słowo, że niemieckie żądania kolonialne tak, jak każde inne, poddane będą dokładnemu zbadaniu.

Byłoby szlachetnym czynem, gdyby prezydent Franklin ROOSEVELT doprowadził do realizacji słowa, dane przez prezydenta WOODROWA WILSONA.

Opatrnościowa misja

uratowania naszej wspólnoty. Aby zapobiec zagrożeniom ze strony pozostałego świata, zjednoczyłem nie tylko politycznie naród niemiecki, lecz uzbroiłem go również wojskowo i próbowałem następnie usunąć kartą po kartce traktat wersalski. Zadałem sobie trud czynienia tego wszystkiego bez rozlewu krwi

i bez narzucania memu narodowi lub innym cierpień wojny. Będę mógł oczekiwać, iż historia zaliczy mnie do tych ludzi, którzy dali z siebie najwyższe.

czego można żądać w sposób słuszny i sprawiedliwy od poszczególnego człowieka. Moim światem jest ten, w którym umieściła mnie Opatrzność, dla którego dlatego zobowiązany jestem pracować. Świat ten nie stępy jest znacznie węższy co do obszaru. Obejmuje on jedynie mój naród. Sądzę jednak, iż przez to najłatwiej będę mógł służyć temu, co nam wszystkim leży na sercu —

sprawiedliwości, dobrobytu, postępowi oraz pokojowi w całej ludzkiej wspólnotie.

KINO
CASINO najciekawszego polskiego filmu współczesnego wg.
 P. 12. 2. 4. 6. 8. 10
 W 2-gim tygodniu T. Dołgi - Mostowicza wyświetlania

DR. MUREK
 z BRODNIEWICZEM NORA HEY BENITA ANDRZEJEWSKA na czele świetnej obsady

Ceny miejsc znacznie niższe
 na poranki o 8. 12 i 2 od
85 gr.
 na pozostałe seanse od **1⁰⁹** zł.

Polska opiera swe bezpieczeństwo na sile bagnatów

Argumenty podane przez kanclerza nie wytrzymują krytyki

(Dokończenie ze str. 1-ej).

NIEMCY TRAKTUJĄ LONDYN I WARSZAWĘ NA RÓWNI. Wypowiedzenie umowy z Polską jest jednostronne, a argument wysunięty jest o tyle niesłuszny, że naprzykład opierając się na nim trzeba by zakwestionować gwarancje, które Niemcy dali Włochom i opiekę, której kanclerz udzielił Słowacji, uważając te **OBA ZOBOWIĄZANIA ZA SPRZECZNE Z PAKTEM POLSKO - NIEMIECKIM.** Polska jednak nigdy tak sprawy nie stawiała.

Zwrócić też należy uwagę, że **JEŻELI NIEMCY NIE CHCĄ NAPAŚĆ NA POLSKĘ,** to nie wiadomo dlaczego uważają pakt polsko - angielski za sprzeczny z układem polsko - niemieckim. Ważnym jest też, że za powód unieważnienia umowy z 1934 r. wysunięto nie sprawę Gdańska, nie sprawę budowy autostrady, **A JEDYNIEM UKŁAD POLSKO - ANGIELSKI.**

Rząd polski chce regulować stosunki z sąsiadami.

Polska wykazała największe ze wszystkich sąsiadów Niemiec zrozumienie dla interesów Niemiec hitlerowskich, poniosła pod tym względem nawet pewne ofiary, ale nigdy nie pozwoliła na to, aby wobec niej prowadzono **POLITYKĘ NACISKU I FAKTÓW DOKONANYCH.** GDYBY NASTĄPIŁA PRÓBA NARZUCENIA POLSCE JAKICHŚ ROZWIĄZAŃ, WYWOŁAŁA TO ODPOWIEDZ JEDYNIEM GODNĄ NIEPODLEGŁEGO PAŃSTWA. Powinno to być wiadome w Niemczech.

Nie zawierała Polska nigdy z Niemcami takiego układu, w którym by się zobowiązywała do nienawiązania stosunków z mocarstwami zachodnimi.

Przechodząc do poszczególnych zagadnień, wysuniętych przez Niemcy, trzeba przypomnieć, że zagadnienie Gdańska wybitni mężowie stanu niemieccy traktowali jako sprawę prowincjonalnego miasta, która nie powinna podważać dotychczasowych stosunków polsko - niemieckich. Obecnie wysuwa się tę

sprawę w ten sposób, że przypomina się anegdotę, opowiadaną przez ministra Augusta Zaleskiego w Genewie, kiedy była mowa o Gdańsku: „Mówią mi — mówił minister — chęć od pana zegarek, oddaj im pan dewizkę, a zegarek panu zostanie, a tymczasem widzę, że chęć mi zabrać i dewizkę i zegarek“.

Co się tyczy autostrady, to w ostatnich czasach ze strony niemieckiej nie o komunikację chodziło, gdy się mówiło o tym środku komunikacyjnym, **LE CZ O ROZBIJANIE PAŃSTW.**

Wreszcie gdy mowa o gwarancjach, to trzeba przypomnieć, że autostrady buduje się po parę lat, a **GWARANCJE BERLINA NIE TRWAJĄ NAWET KILKU MIESIĘCY.** Polska zawsze będzie poważnie traktować ułożenie stosunków z Niemcami, chodzi tylko o to, na jakiej płaszczyźnie, w jakiej atmosferze ma być o tym mowa.

Memorandum Niemiec do Polski

stawia szereg nieuzasadnionych zarzutów pod adresem rządu

Wyraża jednak gotowość nowego uregulowania wzajemnych stosunków

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Niemieckie biuro informacyjne ogłosiło wczoraj tekst memorandum Niemiec do rządu polskiego, złożonego kilka minut przed rozpoczęciem mowy kanclerza.

Treść memorandum w kilku miejscach odbiega od treści przemówienia Hitlera.

Na wstępie memorandum omawia wyniki rokowań polsko-brytyjskich i stwierdza, że wobec tych wyników rząd niemiecki zmuszony jest zakomunikować rządowi polskiemu, co następuje:

„Gdy rząd narodowo - socjalistyczny zajął się w roku 1933 nowym ukształtowaniem niemieckiej polityki zagranicznej, pierwszym celem Niemiec po wystąpieniu ich z ligi narodów było ustalenie stosunków między Niemcami a Polską na nowej płaszczyźnie“.

Dalej memorandum obszernie omawia zobowiązania, wyukładające dla obu państw z polsko-niemieckiego paktu o nieagresji i uzasadnia argumentami, identycznymi z mową kanclerza, swój pogląd o sprzeczności między deklaracją polsko - niemiecką, a ostatnim układem polsko-brytyjskim, po czym mówi dosłownie:

„Przy tym rząd Rzeszy musi z tego wyciągnąć wniosek, że rząd polski nie przykładając obecnie żadnej wagi do szukania rozwiązania dla niemiecko - polskich zagadnień w bezpośrednich przyjaznych wyjaśnieniach z rządem niemieckim. Przez to zeszedł tu rząd polski z drogi, wytkniętej w 1934 r. dla kształtowania się stosunków niemiecko - polskich“.

Dalej memorandum omawia różnice między dawnym sojuszem polsko - francuskim a obecną umową polsko - brytyjską, wylicza dowody przyjaznego rozwoju niemiecko - polskich stosunków, ustanowienie wspólnej polsko - węgierskiej granicy, oraz stwierdza, że rząd Rzeszy dał niedwuznacznie wyraz temu, że gotów jest z rządem polskim

przyjaźnie rozpatrywać wszelkie problemy.

Memorandum wywodzi, że w podobnie przyjaznym duchu próbował rząd niemiecki „ruszyć z miejsca uregulowanie jedynej jeszcze między Niemcami a Polską istniejącej kwestii — kwestii Gdańska“. Wymienia przy tym żądania niemieckie i kontrproponicje polskie, zgodnie z mową kanclerza Hitlera, zaznaczając, że odpowiedź polska wykazała w swej istocie „całkowity brak zrozumienia dla niemieckiego punktu widzenia i równała się odrzuceniu propozycji niemieckich“.

Inaczej nieco, niż w mowie kanclerza, mówi memorandum: „Jednocześnie rząd niemiecki wyraził gotowość uwzględnienia interesów polskich przy zapewnieniu niepodległości Słowacji“.

Dalej czytamy dosłownie: „Rząd polski dowiódł sam, że nie uważa swej odpowiedzi za nadającą się do zapoczątkowania przyjacielskiego porozumienia, w sposób zarówno niespodziewany, jak i drastyczny, przy stosując jednocześnie z udzieleniem odpowiedzi do szeroko zakrojonej częściowej mobilizacji

swejej armii. Przez te nieczyne i niesprawiedliwe zarządzenia scharakteryzował rząd polski sens i cel swoich rokowań, które nawiązał bezpośrednio po tym z rządem brytyjskim. Rząd niemiecki nie uważa za konieczne odpowiedzieć na częściową mobilizację Polski kontrzarządzeniami o charakterze wojskowym, Rząd niemiecki nie może jednak przejść bez słowa do porządku nad decyzjami, powziętymi przez rząd polski w ostatnich czasach. Jest on natomiast ku własnemu ubolewaniu zmuszony do stwierdzenia, co następuje:

1) rząd polski nie wykorzystał okazji (!) danej mu przez rząd niemiecki dla sprawiedliwego załatwienia kwestii gdańskiej, do ostatecznego zabezpieczenia jego granicy z Rzeszą, a tym samym do trwałego wzmocnienia przyjaznych sąsiedzkich stosunków obu krajów. Rząd polski odrzucił nawet idące w tym kierunku propozycje niemieckie.

2) Równocześnie rząd polski wobec innego państwa przyjął zobowiązania polityczne, które nie dadzą się pogodzić ani z duchem, ani z myślą, ani też z tekstem niemiecko - polskiej deklaracji z 26 stycznia 1934 r. Rząd polski unieważnił przez to tę deklarację samowolnie i jednostronnie. (!)

Mimo tego koniecznego stwierdzenia faktów, rząd Rzeszy nie zamierza zmienić swego zasadniczego nastawienia co do kwestii przyszłego ukształtowania się stosunków niemiecko - polskich. Gdyby rząd polski miał przywiązywać wagę do nowego uregulowania tych stosunków na drodze traktatu, wówczas rząd niemiecki jest do tego gotów, stawiając tylko jedno zastrzeżenie, że tego rodzaju reglamentacja musiałaby polegać na jasnym zobowiązaniu, wiążącym obie strony“.

Giełda reagowała spokojnie

WARSZAWA, 28. 4. (PAT). — Na dzisiejszych giełdach walutowych nie zanotowano żadnych poważniejszych zmian kursowych. Charakterystyczne jest, że giełdy nie zareagowały ani na zbliżanie się terminu mowy kanclerza Hitlera, ani na jej wygłoszenie, zachowując całkowitą niezależność tendencji.

Dewizy na Brukselę, która w ciągu ostatnich dwóch dni wykazała zdecydowanie mocniejszą tendencję, zachowała ją w dalszym ciągu.

O ile jednak kursy gotówkowe pozostały na ogół bez zmian, o tyle w kursach terminowych nastąpiła poprawa, wyrażająca się w spadku depozytu jednorocznego w Londynie do 0,11 i pół i trzymiesięcznego do 0,31 i pół.

Dewizy na Amsterdam i Zurich nie wykazały poważniejszych zmian.

Dewizy na Paryż w notowaniach terminowych wykazała dalszą poprawę.

Memorandum niemieckie

doręczone w Foreign Office

LONDYN, 28 kwietnia. (Pat). Niemiecki charge d'affaires w Londynie dr. Kordt doręczył dziś w Foreign Office memorandum rządu niemieckiego, uzasadniające wyrażone przez kanclerza Hitlera w jego mowie miernianie, że niemiecko - brytyjski układ morski stracił podług swego istnienia.

Premier węgierski wyjechał do Berlina

BUDAPESZT, 28 kwietnia. — (PAT). Dziś o godz. 17-ej premier Teleky i minister Csaky wraz z towarzyszącymi im osobami udali się z wizytą oficjalną do Berlina.

Rumunia nie związana z Niemcami

Pobyt min. Gafencu w Paryżu zacieśni wzajemne stosunki rumuńsko-francuskie

PARYŻ, 28. 4. (PAT) — PIERWSZY DZIEŃ POBYTU MIN. GAFENCU W PARYŻU BYŁ WYPEŁNIONY ROZMOWAMI Z FRANCUSKIMI MEŻAMI STANU. Rumuński minister odbył dłuższą rozmowę z PREMIEREM DALADIER, KTÓREMU WRĘCZYŁ LIST OSOBISTY KRÓLA KAROLA.

Poza tym Gafencu widać się z ministrem Bonnet'em. Podczas rozmowy poruszono AKTUALNE ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Drugi dzień pobytu ministra Gafencu w Paryżu poświęcony był na ROZMOWY O CHARAKTERZE GOSPODARCZYM.

Przedpołudniem min. Gafencu odbył rozmowę z FRANCUSKIM MINISTREM HANDLU p. GENTIN. Tematem rozmowy było wzmocnienie obrotów handlowych między Francją a Rumunią. Już układ z dn. 31 marca r. b., który stanowił poważny krok naprzód w tej dziedzinie, przewidywał m. in. DOSTAWĘ MILIONA KWINTALI KUKURYDZY przez Rumunię do Francji oraz PÓŁ MILIONA TON NAFTY.

W obecnych rozmowach dyskutowana była m. in. sprawa utworzenia całego SZEREGU TOWARZYSTW MIESZANYCH FRANCUSKO - RUMUŃSKICH, opartych na kapitale francuskim.

Szereg dzienników podkreśla przy tym, że jak wynika ze sprawozdania min. Gafencu z jego rozmów berlińskich, RUMUNIA NIE ZOSTAŁA BYNAJMNIĘ ZWIĄZANA JAKIMIS ŚCIŚLEJSZYMI WIĘZAMI POLITYCZNYMI CZY GOSPODARCZYMI Z TRZECIĄ RZESZĄ.

LONDYN, 28. 4. (PAT) — SIR FREDERIK LEITH ROSS, PRZEBYWAJĄCY OBECNIE W BUKARZESZCIE NA CZELE BRYTYJSKIEJ MISJI HANDLOWEJ, UDA SIĘ NIEBAWEM DO ATEN, DLA ROZPOCZĘCIA ROKOWAŃ HANDLOWYCH Z GRECJĄ.

PARYŻ, 28. 4. (PAT) — Prasa paryska podkreśla SERDECZNY CHARAKTER ROZMÓW FRANCUSKO - RUMUŃSKICH.

Należy oczekiwać, że komunikat zamykający rozmowy francusko - rumuńskie, jak i będzie ogłoszony przed odjazdem Gafencu z Paryża w sobotę, ograniczy się do zarejestrowania ścisłej współpracy dwóch rządów na rzecz ocalenia pokoju.

Ciano jedzie do Madrytu

aby wyrzucić presję na Hiszpanię

PARYŻ, 28 kwietnia. — (Tel. wł.). W dniu 15 maja minister włoski hr. Ciano ma przybyć do Madrytu. Na tle tej wizyty w sferach politycznych mówią, że Włochy nie są zupełnie pew-

ne, czy Hiszpania stanie zdecydowanie i bez zastrzeżeń po ich stronie i wizyta min. Ciano ma właśnie na celu osiągnięcie ścisłej współpracy między Hiszpanią i Włochami.

Japonia niechętna

wobec sojuszu wojskowego z Berlinem i Rzymem

LONDYN, 28 kwietnia. (Tel. wł.). Gabinet japoński obradował dziś kilkakrotnie w sprawie zajęcia stanowiska wobec europejskiej sytuacji. Kola polityczne w Tokio mówią, że Niem-

cy chciałyby skłonić Japonię do wzmocnienia paktu antykominternowskiego. W Tokio są jednak ustosunkowani niechętnie do sojuszu wojskowego z Włochami i Niemcami.

Hitler nie zatrzasnął drzwi

Londyn, Paryż i Waszyngton trzeźwo oceniają sytuację

Poczucie własnej słabości

LONDYN, 28 kwietnia. (Tel. wł.). Międzynarodowe koła angielskie oceniając mowę Hitlera, stwierdzają, że nie zatrzasnął ona całkowicie drzwi przed ewentualnymi nowymi kontaktami, nie stwarza jednak żadnej konkretnej bazy dla jakiegokolwiek przyszłego współdziałania. Przeciwnie, Hitler komplikuje w poważny sposób możliwości kooperacji z otaczającym go światem, czemu dał dowód przez wypowiedzenie angielsko-niemieckiego morskiego porozumienia i paktu nieagresji z Polską. Dalej podkreślają, że mowa nie posiadała, jak dotychczas wyzywającej formy oraz, że mimo przekreślenia obu powyższych umów nie towarzyszyły jej żadne groźby.

Zwracają poza tym uwagę, że porozumienie morskie z Anglią nie może być jednostronnie zrywane, jak nie może być jednostronnie wypowiedziany pakt o nieagresji między Polską a Rzeszą. Twierdzenie, że Polska naruszyła pakt przez zawarcie umowy z Anglią jest sprzeczne z tezą samego kanclerza, który w mowie wyraźnie mówił, iż pragnął zawrzeć pakt przyjaźni z Anglią, który rzekomo nie doszedł do skutku z winy angielskiej. Dlatego, zdaniem kół brytyjskich argumentacja Hitlera jest nieprzekonywująca. Co się tyczy Polski, to jej układ z Anglią w niczym nie naruszał paktu polsko-niemieckiego.

De facto zerwanie obu układów przez Niemcy nie posiada istotnego znaczenia wobec wytworzonej ostatnio sytuacji międzynarodowej na skutek aktów agresji niemieckiej. Oba układy dawno straciły swą wartość.

Zachwalanie potęgi Niemiec przez Hitlera poczytywane jest w Londynie za poczucie własnej słabości kanclerza.

W końcu czynniki oficjalne podkreślają, że kanclerz tkwił w błędzie, jeśli sądził podczas rokowań o zawarcie układu morskiego, iż wzajemian za uznanie hegemonii Anglii na morzu, W. Brytania uzna pierwszeństwo interesów niemieckich na kontynencie europejskim. Jest to świadome wprowadzanie nowych motywów i sugestii, które podczas tych rokowań w ogóle nie istniały.

Hitler obawia się wojny

PARYŻ, 28 kwietnia. — (Tel. wł.). Prasa podkreśla, że w czasie mowy Hitlera zwracał w Reichstagu uwagę fakt nieobecności w loży dyplomatycznej ambasadorów Anglii, Francji, Polski, Ameryki i Argentyny.

Co się tyczy samej mowy, to już z góry przewidywano, że jeśli nawet kanclerz będzie rzucał w niej gromy, świat tym razem bynajmniej nie zdręźnie, gdyż jest przygotowany do obrony przed próbami zamęcenia porządku europejskiego. — Okazało się, iż mowa potraktowana była właściwie jako wystąpienie propagandowe, zmierzające do rozluźnienia spójności państw, przygotowujących się do oporu przeciw napastnikowi. Tak samo komentowana była mowa kanclerza przez koła oficjalne i giełdowe. Zdaniem tych kół przemówienie Hitlera oznacza, iż obawiając się wojny, zamierza on kontynuować dalszą swą akcję w drodze dyplomatycznej.

Według „Tempsa“ mowa była zręczna, ale demagogiczna. Wypowiedzenie porozumienia z Anglią i układu z Polską traktować należy, jako manewr i środek presji, zwracany przeciw obu zainteresowanym państwom.

Praktycznego znaczenia przekreślenie obu tych umów i tak nie posiada, szczególnie, że było ono do przewidzenia. Niemcy nigdy nie dorównają Anglii w wy-

ścigu zbrojeń morskich. Wypowiedzenie traktatu z Polską jest wyraźnym gestem nieprzyjawnym.

Prez. Roosevelt spał...

BERLIN, 28. 4. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi, że w piątek w południe wręczono charge d'affaires Stanów Zjedn. A. P. w Berlinie, jako odpowiedź na znany apel publicz-

ny prez. Roosevelta, tekst mowy kanclerza Hitlera.

WASZYNGTON, 28. 4. (PAT). Pierwsza reakcja kół parlamentarnych na mowę Hitlera wykazuje, że Niemcy nie zamknęły drzwi do pokojowego załatwienia przeciwności europejskich.

Sekretarz stanu Cordell Hull bada obecnie mowę, dotychczas jednak nie ogłoszono żadnego komentarza. Departament stanu o-

znajmiej jedynie, że nie chce uważać mowy za formalną odpowiedź na apel prezydenta Roosevelta. Niektórzy członkowie kongresu wyrażają szczerze zdziwienie z powodu tonu mowy, inni zaś nazywają mowę zawiadającą i bluffem.

WASZYNGTON, 28. 4. (Tel. wł.). — Dzisiejsza mowa kanclerza Hitlera przyjęta została przez tutejsze sfery oficjalne z zupełnym spokojem. Jeden z sekretarzy stanu oświadczył, że prezydent Roosevelt spał do godz. 8 min. 20 według czasu nowojorskiego (godz. 14 min. 20 według czasu europejskiego), tak że jak się obudził, było już po mowie Hitlera.

Ocena w Rzymie

RZYM, 28. 4. (PAT). „Giornale d'Italia“ w artykule wstępnym pisze, że mowa Hitlera jest obszerną i argumentowaną odpowiedzią na orędzie prezydenta Roosevelta, a równocześnie na francusko-brytyjską politykę. Gayda podkreśla przy tym szczególne znaczenie wypowiedzenia angielsko-niemieckiego układu morskiego i umowy polsko-niemieckiej.

Moskwa—Ameryka Nowy lot przez biegun północny

MOSKWA, 28. 4. (PAT) — Dzisiaj o świcie wystartował z Moskwy wielki samolot komunikacyjny, który będzie usiłował dokonać lotu bez zatrzymania się z Moskwy do Stanów Zjednoczonych ponad Islandją i Grenlandją.

Skok z 11 piętra Samobójstwo aplikanta adwokackiego

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje: 30-letni Salomon Perec, apl. adw., krewny wielkiego pisarza żydowskiego, udał się do 11. piętra firmy „Stradom“, mieszczącego się na 11 piętrze 17-piętrowego drapacza chmur na Placu Napoleona, tam wskoczył nagle na parapet okna i rzucił się w przepaść. Perec poniósł śmierć na miejscu.

Ambasador brytyjski przy Kwirynale będzie akredytowany w Rzymie bezzwłocznie

Znaczna poprawa stosunków włosko-angielskich

RZYM, 28. 4. (PAT) — Tutejsze koła angielskie informują, że w wyniku odbytych ostatnio rozmów włosko-angielskich na temat akredytowania nowego ambasadora brytyjskiego przy Kwirynale osiągnięto porozumienie.

Ze strony włoskiej wysuwano początkowo tezę, że nowy ambasador powinien być akredytowany przy Wiktorze Emanuele III jako królu Włoch i cesarzu Etiopii oraz królu Albanii. S trona angielska nie odrzuca tego żądania, ale po zwróceniu się po instrukcje do Londynu, otrzymane miała odpowiedź, że ANGLIA NIE KWESTIONUJE NOWEGO TYTUŁU KRÓLA WIKTORA EMANUELA III I NIE ZAMIERZAJĄC WZNAWAĆ DYSKUSJI NAD SPRAWĄ ALBAŃSKĄ, PROPONUJE ZŁOŻENIE LISTÓW UWIERZYTELNIAJĄCYCH, które były przygotowane przed przyjęciem przez Viktora Emanuela III tytułu króla Albanii i które adresowane są do króla Włoch i cesarza Etiopii.

STRONA WŁOSKA UZNAŁA WYJAŚNIENIA ANGIELSKIE ZA WYSTARCZAJĄCE I CELEM UNIKNIĘCIA ZWŁOKI W AKREDYTOWANIU AMBASADORA BRYTYJSKIEGO ZGADZA SIĘ NA LISTY W BRZMIENIU USTALONYM DAWNIEJ.

Koła angielskie z zadowoleniem podkreślają KOMPROMISOWOŚĆ RZĄDU WŁOSKIEGO, który ponadto udzielił Anglii KONKRET-

NYCH ZAPEWNIEN CO DO RYCHŁEGO UKOŃCZENIA REPARACJI LEGIONISTÓW WŁOSKICH Z HISPANII.

Zdaniem zarówno kół włoskich jak i angielskich, fakty te zwłaszcza na tle ostatniej pokojowej mowy Mussoliniego na Kapitolu, stwarzają DOBRE HOROSKOPY

DLA POMYŚLNEGO FUNKCJONOWANIA WŁOSKO-ANGIELSKIEGO PAKTU z 16 kwietnia 1938 r.

RZYM, 28. 4. (PAT) — Następcą lorda Perth, AMB. PERCY LORRAINE PRZYBYĆ MA DO RZYMU W NAJBLIŻSZY WTOREK.

Ratyfikacja statutu

misji handlowej Sowietów w Polsce

WARSZAWA, 28 kwietnia. — (PAT). Na porządku dziennym posiedzenia komisji spraw zagranicznych sejmu, zwołanym na wtorek, dnia 2 maja, znajduje się sprawozdanie o rządowych projektach ustaw w sprawie ratyfikacji:

a) porozumienie między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem

Socjalistycznych Republik Rad w sprawie statutu prawnego przedstawicielstwa handlowego Zw. Socjalistycznych Republik Rad w Polsce.

b) układu handlowego między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad oraz protokołu dodatkowego do tegoż układu.

Cała Francja zjednoczona w wysiłku stworzenia arcydzieła

Sacha Guitry zrealizował „Pola Elizejskie”

Raz do roku kinematografia ofiarowuje światu film prawdziwie wielki. Film, który jest jak gdyby **POWSZECHNĄ WŁASNOŚCIĄ**, gdyż każdy, począwszy od inteligenta, skończywszy na t. zw. „szarym widzu“ znajduje coś dla siebie, coś, co go „bierze“, wzrusza i porusza.

Jak w roku 1938 wydarzeniem była „Królewna Śnieżka“ — tak w 1939 roku stanie się nim nowy film, który zrealizował Sacha Guitry.

POLA ELIZEJSKIE.

W odróżnieniu od filmów, które widzieliśmy dotychczas, nowe dzieło genialnego reżysera, scenarzysty i aktora, jest jeszcze jednym

KROKIEM NAPRZÓD

w dziedzinie sztuki kinematograficznej.

[W poprzednich filmach dominował Guitry — tu w „Polach Elizejskich“ **ZMOBILIZOWANO MISTRZÓW** sceny i ekranu, aby pod kierownictwem twórcy „Romansu szulera“, wspólnym wysiłkiem stworzyć **NAJWIĘKSZY FILM FRANCJI**.

O rozmachu gigantycznego filmu mówi nakład i okres pracy, olbrzymi kapitał, inwestowany przez szereg połączonych wytwórni, wreszcie udział

100 GWIAZD

z Sachą Guitry, wspaniałym komikiem Lucien Baroux i Jacqueline Delubac na czele.

Czym są „Pola Elizejskie“? Trudno dać na to pytanie krótką odpowiedź.

Pragnąc zobrazować

CZAR I HUMOR

nowego filmu Guitry'ego, nale-

żałoby napisać dużą rozprawę, zanalizować metodę reżysera, nowość tematu, rewelacyjność scenariusza i dialogu, subtelność gry aktorów, słowem to wszystko, co stanowi

NIEDOŚCIGNIONĄ KLASĘ „Pól Elizejskich“.

Nie wiem — zastanawia się znany pisarz Maurois — jak określić „Pola Elizejskie“. Film erotyczny? Tak. Historyczny? Naturalnie. Dramat? Niewątpliwie. Komedia? Chyba szczyt humoru.

W „Polach Elizejskich“ jest wszystko, co wogóle może dać kino.

To jest chyba **FILM FILMÓW!**

[Wspaniałą, z oszałamiającym przepychem wystawę, w ścisie amerykańskim tempie ujęty **KALEJDOSKOP WYDARZEŃ:**

od momentu, w którym z dzieł czegogo lasu, pełnego wilków, lisów, powstała późniejsza aleja monarchów: Ludwików... Bonapartego... Marii Antoniny... aż do czasów dzisiejszych — do wkroczenia aliantów i wizyty królewskiej pary angielskiej w 1938 roku...

Jeśli filmy, które widzieliśmy, obejmowały jakiś odcinek życia, to „Pola Elizejskie“ obejmują wszystkie epoki, fakty i ludzi. Zobaczyć ten film Sachy Guitry, to jakby zobaczyć

WSZYSTKIE FILMY jednocześnie, bo „Pola Elizejskie“ zastępują wiele filmów.

Nie dziwnego, że nie tylko Francja, ale cały

ŚWIAT JEST DUMNY, że geniusz ludzki stworzył dzieło wiekopomne, które przejdzie do historii, jako dokument dla przyszłych pokoleń.

Wiadomości bieżące

DYZURY APTEK. — Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska - Dancerowa, (Zgierska 63); W. Groszkowski (11 Listopada 15); T. Karlin (Piłsudskiego 54); R. Rembaliński (Andrzeja 28); J. Chądzyńska (Piotrkowska 165); E. Miller (Piotrkowska 46); G. Antoniewicz (Pabianicka 56); J. Unieszowski (Dąbrowka 24a).

WALKA Z TYFUSEM BRZUSZNYM. — Wydział zdrowia publicznego zarządu miejskiego polecił swym lekarzom sanitarnym, ażeby w każdym wypadku zachorowania na dur brzuszny chorzy niezwłocznie byli izolowani i odsyłani do szpitala w Radogoszczu.

W domach mogą pozostawać choroby na dur brzuszny tylko w takich wypadkach, kiedy istnieją warunki do całkowitego zagwarantowania izolacji chorego przed otoczeniem zdrowym.

Ma to na celu zapobieżenie rozszerzania się duru brzuszego.

LARYNGOLOGIA W PRZYPADKACH PRZECIWGROZLIWICZEJ.

— W najbliższym czasie w centralnej przychodni przeciwgruźliczej przy ul. Narutowicza 30, uruchomiony zostanie gabinet laryngologiczny, przeznaczony dla wczesnego rozpoznawania i leczenia gruźlicy krtani.

ROBOTY KONSERWACYJNE.

— W chwili obecnej roboty konserwacyjne w Łodzi są w pełnym. Stan zatrudnienia jest kompletny i wynosi 618 robotników.

Zarząd miejski w zakresie robót inwestycyjnych otwiera przetarg na I serię robót w dniu 8 maja r. b. W drugiej połowie maja rozpoczęte zostaną roboty z tej serii. Następny przetarg odbędzie się w drugiej połowie maja, a roboty w drugiej serii w czerwcu.

W chwili obecnej wydział techniczny ustawia filary schodowe przy budowie pomostu nad torami kolejowymi przy ul. Srebrzyńskiej oraz filary między torami. Pomost powinien być oddany do użytku w końcu maja r. b.

CAPITOL

Dzisiaj i dni następnych!

Natchnione arcydzieło realizacji genialnego Juliana DUVIVIER

„Wielki Walc“

W rolach głównych:
LUIZA RAINER
FERNAND GRAVEY
MILIZA KORJUS

Wspaniały film jubileuszowej produkcji Metro-Goldwyn-Mayer

Passte-partout i bilety ulgowe nieważne do odwołania.

Ceny miejsce na wszystkie seanse **od 54 gr.**

TEATR i SZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dzisiaj, w sobotę o godz. 4-ej pop. „Za czarowane kolo“ (dla młodzieży szkolnej). O godz. 20.30 premiera historycznej sztuki Wiktoryna Sardou „Madame Sans-Gene“.

TEATR POLSKI

Dzisiaj, w sobotę, o godz. 20.30 komedia Bus-Fekete „Jan“.

„DZIWNY DOKTOR“

Teatr dla dzieci „Kot w butach“ gra jutro o godz. 12 i 16.15 entuzjastycznie przyjmowaną przez dzieci wesołą bajkę pt. „Dziwny doktor“ (wg słynnej powieści H. Loftinga „Dr. Dolittle i jego zwierzęta“).

TEATR W FILHARMONII

Dzisiaj o godz. 21.15 melodramat w 3 aktach p. t. „Zwariowany świat“ z udziałem Sandlera, Semberga i in.

Artyści organizują „działówkę“ po zerwaniu umowy z dotychczasową dyrekcją teatrów miejskich

Niefortunny koniec dyrekcji teatrów miejskich w Łodzi, ogłoszona upadłość spółki, wreszcie zapowiedź publicznego rozpatrzenia zarzutów, stawianych dyrekcji, na forum rady miejskiej — nadały sprawie teatralnej w naszym mieście wielki rozgłos, a jednocześnie postawiły na porządku dziennym kwestię rozstrzygnięcia dalszych losów obu scen w bieżącym sezonie.

Obecnie, gdy został już zamianowany syndyk masy upadłości teatrów, zespół artystyczny stanął przed koniecznością powzięcia decyzji co do swej przyszłości, tym bardziej, że we dług krążących pogłoskach teatry nie będą już prowadzone na dotychczasowych zasadach do końca sezonu, gdyż zarząd miejski, idąc po linii wniosków, jakie wysunął „komisja pięciu“ na radzie miejskiej, uzna, iż umowa z dyrekcją została zerwana i wobec tego rozrejzy się za nowym kierownictwem teatrów.

Filia łódzka ZASP-u rozpatry

wała całokształt tej sprawy i w rezultacie powierzyła obronę swych interesów adw. LOOSOWI, udzielając mu konkretnych pełnomocnictw dla przeprowadzenia niezbędnej akcji u władz samorządowych i syndyka masy.

W dniu wczorajszym pełnomocnik ZASP-u i artystów łódzkich teatrów miejskich, adw. Loos zawiadomił mianowanego przez sąd syndyka masy upadłościowej teatrów, adw. St. Pawłowski, że aktorzy uważają umowę z pp. Wroczyńskim i Morycinem za zerwaną z winy dyrektorów, którzy nie wypłacili im zaległych zarobków. Zarobki te zostały zabezpieczone na należnych teatrowi rachunkach subwencyjnych w magistracie.

Ponieważ z bilansu, złożonego przez dotychczasowych dyrektorów w sądzie wynika, że nawet według własnych obliczeń b. dyrekcji, obecny sezon teatralny zamknięty byłby z de-

ficytem w wysokości 113.000 zł., zapłata pensji aktorów w przyszłych miesiącach byłaby i tak problematyczna.

Równocześnie adw. Loos złożył syndykowi, adw. Pawłowskiemu, oświadczenie, że ponieważ miasto nie może pozostać bez teatrów, artystki i artyści mimo zerwania umowy, grać będą do końca tego miesiąca, celem umożliwienia miastu zorganizowania stanu przejściowego i zakończenia sezonu bez naruszenia ciągłości pracy teatralnej.

Poza tym, jak informują, aktorzy złożyli w zarządzie miejskim oświadczenie, że są gotowi natychmiast przejąć kierownictwo teatrów miejskich i że zespół artystyczny zamierza prowadzić obie sceny miejskie do własnym zakresie.

Najprawdopodobniej zarząd miejski propozycję tę zaakceptuje i praca w teatrze nie dozna żadnej przerwy. (g)

Rozpoczyna się sezon wypoczynkowy Miejskie kolonie i półkolonie dla 5.000 dzieci. — Akcja czasów robotniczych

Dorocznym zwyczajem Łódź organizuje kolonie i półkolonie letnie. Przygotowania w tym kierunku są już w pełni. Ustalona została zasada przydziału dzieci na wypoczynek letni. Wydział opieki społecznej zarządu miejskiego zakwalifikował przede wszystkim dzieci tych rodziców, którzy otrzymują zapomogi z opieki społecznej oraz dzieci tych rodziców, którzy korzystać z pomocy zimowej. Ogółem zakwalifikowano 5 tysięcy dzieci. Lista dzieci odesłana zostanie do wydziału oświaty i kultury, gdzie higienistki zajmą się badaniem dzieci, zakwalifikowanych na półkolonie letnie.

Czas wypoczynku półkolonijny będzie rozbity na dwa turnusy: I turnus trwać będzie od 27 czerwca do 26 lipca, II — od 26 lipca do 27 sierpnia.

Dzieci rozmieszczone zostaną w trzech punktach miasta: w parku

3 Maja, w ogrodzie Julianowskim i na Dołach w pobliżu ul. Brzezińskiej.

Jednocześnie wydział opieki społecznej czyni przygotowania w kierunku uruchomienia kolonii letnich dla dzieci miejskich domów wychowawczych.

Wychowankowie II miejskiego domu wychowawczego ulokowani zostaną w siedzibie na Podkarpaciu, III domu wychowawczego — nad jeziorem Serwy w Augustowskim oraz V domu wychowawczego — na Lysej Górze nad Niemnem.

Dla kolonii i półkolonii wyszkolony zastęp wychowawców i kierowników. W tym celu urząd wojewódzki w Łodzi organizuje specjalny kurs.

Biurowczasów robotniczych w Łodzi uruchamia z dniem 15 maja r. b. kolonie wypoczynkowe w różnych miejscowościach polskich.

W pierwszym rzędzie nastąpi uru-

chomienie kolonii w Józefowie pod Tomaszowem, na której koszt pobytu w ciągu 12 dni wynosić będzie zł. 22,20, zaś przejazd kolejowy w obie strony zł. 3,40.

Około 1 czerwca r. b. nastąpi uruchomienie kolonii wypoczynkowej w miejscowości Radziechowy k. Żywca, na której koszt pobytu w ciągu 12 dni wyniesie zł. 22,40, zaś koszty przejazdu w obie strony zł. 10,75.

Około 15 czerwca r. b. nastąpi otwarcie pozostałych kolonii w miejscowościach następujących: Biały Dunajec, Bystymowce, Bystrzyca nad Olzą, Chojne, Horodnica koło Zaleszczyk, Jastarnia — Legionowo Morskie, Klonowice, Leśna koło Żywca, Łekawica, Narocz, Reymontów, Rawa koło Gdyni, Stefanowo koło Gdyni, Uholec nad Horyniem i Zakopane.

Ceny 12-dniowego pobytu w podanych miejscowościach wahają się w granicach od zł. 21 do zł. 37.

RADIO

DZISIEJSZY PROGRAM RADIOWY

5.55 Muzyka poranna (płyty) i gimnastyka

11.00 Audycja dla szkół

11.25 „Pamiętny dzień Franka“ — (z okazji Święta lasu) — obrazek

12.03 Audycja południowa

14.00 Koncert rozrywkowy

15.00 Słuchowisko p. t. „O Kajtusiu mizeraczkę i szumiącym lesie“

15.30 Muzyka obiadowa

16.08 Wiadomości gospodarcze

16.20 Kronika literacka

16.35 Recital fortepianowy

17.05 „Maik — fioletowy żak“ — pogodanka

17.15 „Przed 120 laty“ — audycja słowno - muzyczna

18.00 Muzyka taneczna (płyty)

18.30 Audycja dla Polaków za granicą

19.00 „Budujemy silne lotnictwo“.

19.20 Koncert w wyk. orkiestry symfonicznej i chóru

20.00 Piosenki w wyk. Lucienne Boyer (płyty)

20.40 Dziennik wieczorny

21.00 Koncert rozrywkowy

21.45 Dwa monologi

AUDYCJE ZAGRANICZNE

KALUNDBORG (1250)

20.00 Uwertura Hartmana, Koncert fortepianowy A-moll Griega i „Chwałę sobie kwieciste“ Bangera

BORDEAUX (279)

19.45 „La chartrreuse de Parma“ — opera Sangueta

BUKARESZT (365)

20.15 „Raj i Peri“ — oratorium Schumana

MEDIOLAN (368)

21.00 „Król Lear“ — opera Frazziego

W niedzielę, dn. 30 kwietnia 1939 r. o godz. 12 w poł., jako w pierwszą rocznicę śmierci

b. p. Aleksandra Szenmana

odbędzie się na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne oraz odsłonięcie pomnika, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i bliskich pamięci Zmarłego

ŻONA

Echa incydentu w radzie

Adw. Sz wajdler skarży ławnika Malinowskiego

Dnia 2 maja r. b. w sądzie grodzkim w Łodzi znajdzie swój epilog incydent jaki miał miejsce na jednym z posiedzeń rady miejskiej w miesiącu lutym r. b.

Na posiedzeniu tym podczas burzliwej debaty politycznej, kiedy radni endeccy i socjalistyczni stawiali sobie nawzajem różne zarzuty, ławnik socjalistyczny i b. radny Leon Malinowski nazwał adw.

Sz wajdlera prezesa frakcji „narodowej“ w radzie miejskiej „Wesołym nr. 2“.

Adw. Sz wajdler, który poczuł się dotknięty tym epitetem, zapowiedział wyciągnięcie konsekwencji i wystąpił przeciwko ławnikowi Malinowskiemu na drogę sądową o obrazę.

Jako rzecznik oskarżonego wystąpił adw. Józef Loos. (g)

Grand-Kino W 2-im tygodniu wyświetlania arcydzieła p. t.

TRZY SERCA

Dzisiaj 2 poranki o godz. 12 i 2 **85 gr. i 1.09**

na pozostałe seanse III — 1.09, II — 1.50, I — 2.20

Prowizoryczny sprzęt obrony przeciwgazowej

W związku z wydanymi zarządzeniami właścicielom nieruchomości zaopatrzenia organów obrony przeciwlotniczej domów w prowizoryczny sprzęt obrony przeciwlotniczej — zarząd miejski stwierdził, że na terenie miasta pojawiły się w sprzedaży tampony, produkowane przez anonimowe firmy, które nie odpowiadają wymaganym warunkom.

W związku z powyższym zarząd miejski ostrzega zainteresowanych, aby przy nabywaniu tamponów zwracali szczególną uwagę na materiał, z jakiego zostały sporządzone. Przepisowy tampon nie może być sporządzony z waty lub ligniny, a tylko z gazy i każda ścianka tamponu winna posiadać przynajmniej 30 warstw gazy.

W najbliższym czasie przeprowadzona zostanie na terenie miasta we wszystkich zakładach sprzedaży inspekcja tamponów i niesumiennej sprzedaży pociągnięci zostaną do odpowiedzialności karno - administracyjnej.

Jednocześnie zarząd miejski przypomina, że wskazówki dla ogółu ludności o sposobach wykonania prowizorycznego sprzętu obrony przeciwgazowej nabywać można we wszystkich komendach dzielnic OPL, przepisowe tampony w ośrodku propagandy LOPP, ul. Piotrkowska 149.

każdy zarobi gola

OSTRZA
GERLACH

Losowanie książeczek P. K. O.

Dnia 27 kwietnia 1939 r. odbyło się w PKO. szóstce publiczne losowanie książeczek oszczędnościowych premii wanych serii V grupy A.

W premiovaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za ubiegły kwartał w terminie do dnia 31 marca 1939 r.

Premie po 500 zł. padły na nr. nr.: 402426 412748 413488 434637 435283 481448 483645 501439 511930 518738 541415 547797 551109.

Premie po zł. 250. — padły na nr. nr.: 402146 407269 407441 412799 416330 417948 419717 427100 430896 433326 39664 442823 442970 443522 448854 449751 453120 454241 456538 459167 463413 464173 464766 465125 468662 469325 471236 474385 490630 499223 500026 506710 509603 510737 512546 517865 517932 518066 520955 526948 30731 532509 539992 540769 540811 541835 543588 543931 545600 546433 546973 550103

Ponadto padło 198 premii po 100 zł. oraz 526 premii po zł. 50. —

Książeczki serii V grupy A., na które padły premie w poprzednich losowaniach, dotychczas nie podjęte:

Zł. 250. — na nr. nr.: 484741 522842.

Zł. 100. — na nr. nr.: 454376 496378

Zł. 50. — na nr. nr.: 407554 407851

414540 417870 421977 431160 436056

44277 450527 456004 505607 506117

507770 509282 510648 517248 529060.

Po raz drugi padły premie:

Zł. 250. — na nr. nr.: 512546.

Zł. 100. — na nr. nr.: 421598 460113

514477

Zł. 50. — na nr. nr.: 404926 430822

436620 476726 485206 500009 526106.

KINO **NAIWIĘKSZA**
EUROPA **SENSACJA**
P. 12. 2. 4. 6. 8. 10
ŚWIATA I

Borys Karloff

w rewelacyjnym arcydziele grozy i niesamowitości pt.

SYN FRANKENSTEINA

Dzisiaj o g. 12 i 2
2 poranki 80 gr.
Ceny od

Prezes dr. Maciszewski funduje samolot

Łódzka szkoła lotnicza powstała w błyskawicznym tempie

Sprawa budowy, wyposażenia i uruchomienia Łódzkiej szkoły lotniczej (V Szkoła Pilotów im. Żwirki i Wigury), nad którą niezmordowanie pracuje zarząd okręgowy LOPP z płk. Marianem Bolesławiczem na czele, weszła w tempo błyskawicznej realizacji z chwilą objęcia protoktoratu nad szkołą przez sfery gospodarcze Łodzi.

Donosiliśmy niedawno o ufundowaniu dwóch samolotów przez Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi (Piotrkowska 73); wczoraj donosiliśmy o ufundowaniu dalszych trzech samolotów przez miejscowe firmy (Władysław Margulies, D. i L. Klajman, Jakub Kamiński i S-ka i B-cia S. i J. Goldlust).

Obecnie łódzki komitet przemysłowy Funduszu Obrony Narodowej donosi nam, że eskadra ćwiczebna szkoły Łódzkiej wzrosła znowu o trzy samoloty,

z których dwa fundują pracownicy Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Scheiblera i

L. Grohmana, a jeden — ze swych funduszy prywatnych gen. dr. Feliks Maciszewski,

przewodniczący komitetu, a tym samym główny protektor szkoły.

Jak się dowiadujemy z sekretariatu tegoż komitetu, liczba zgłoszeń ze sfer przemysłowych i kupieckich na ufundowanie samolotów (koszt jednego aparatu wynosi zł. 24.500) przekracza już liczbę 13 przewidzianych w normalnym inwentarzu szkoły; wskutek tego szlachetnego wysiłku ofiarności organów zatorzy szkoły znajdują się w ten sposób w „kłopotliwej” konieczności przerzucenia niektórych deklaracji na inne cele obronne. W każdym bądź razie całkowite wyposażenie szkoły, której uruchomienie słusznie stało się punktem honoru Łódzkiego komitetu przemysłowego Funduszu Obrony Narodowej, zostało w błyskawicznym tempie zapewnione.

General Berbecki w Łodzi

Prezes L.O.P.P. na otwarciu szkoły pilotów

W dniu 2 maja r. b. o godz. 1 rano na lotnisku w Lublinku odbędzie się uroczystość otwarcia V Szkoły Pilotów im. Żwirki i Wigury, uruchomionej staraniem łódzkiego okręgu wojewódzkiego LOPP.

Uroczystość odbędzie się przy współudziale przedstawicieli władz państwowych i władz L. O. P. P., przy czym zapowiedziany jest przyjazd p. prezesa zarządu głównego LOPP gen. broni inż. L. Berbeckiego.

Zarząd łódzkiego obwodu miejskiego LOPP apeluje do wszystkich zarządów kół miejscowych o wysłanie delegacji

kół w liczbie maksymalnej 10 osób celem wzięcia udziału w uroczystości.

Jednocześnie w związku z uruchomieniem szkoły pilotażu w Lublinku okręg wojewódzki LOPP apeluje do członków kół miejscowych LOPP o nadsyłanie książek treści beletrystycznej — celem ufundowania biblioteki dla uczniów szkoły pilotów.

Zaofiarowane książki (na poziomie przeznaczonym dla młodzieży z wykształceniem średnim w wieku od lat 17 do 20) należy kierować bezpośrednio do okręgu wojewódzkiego L. O. P. P., ul. Piotrkowska 157.

Ofiarności Łodzi nie słabnie!

Jutro przyjmowane będą subskrypcje pożyczki lotniczej

P. K. O. komunikuje, że w niedzielę przyjmowane będzie subskrypcje pożyczki od godziny 10 rano do 5-ej po południu.

Ofiarności szkół żydowskich

Towarzystwo szkół żydowskich w Łodzi uchwalilo subskrybować pożyczkę w wysokości 3.000 złotych.

Personel zakładów naukowych tego towarzystwa subskrybował na pożyczkę kwotę zł. 12.000.—

Apel drobnych kupców

Zarząd stowarzyszenia drobnych kupców m. Łodzi (Plac Wolności 8) wydał odczyt do swoich członków, wzywając ich na ogólne zebranie w niedzielę, dnia 30 bm. w lokalu własnym o godz. 4-ej pop. w sprawie subskrypcji pożyczki obrony przeciwlotniczej.

Żydowskie drobne kupiectwo da do wód swego patriotyzmu obywatelskiego, wypełniając najwyższy obowiązek w przelomowej dla kraju chwili.

Firma D. Wyszewiański, skład przy dzy (Legionów 8a), o której podano, iż subskrybowała na pożyczkę obrony przeciwlotniczej zł. 3.000.— prosiuje

Ofiary na F.O.N.

Bank wykończalni i farbiarni złożył na ręce p. wojewody Józewskiego 1000 złotych na dobrojenie armii.

Bank apeluje do wszystkich pokrewnych instytucji finansowych o składanie dalszych ofiar.

W dniu 27 b. m. złożył na ręce p. wojewody Józewskiego ofiary na dobrojenie armii:

Lekarze i pracownicy zakładu położni - ginekologicznego, (Sztetlinga 13) — zł. 142,50.

Pracownicy i robotnicy firmy „Łódzka Farbiarnia Zarobkowa”, Lipowa 45, — zł. 4.243,82.

Firma „Łódzka Farbiarnia Zarobkowa”, Lipowa 45, — zł. 256,18.

Pracownicy i robotnicy „Mechanicznej fabryki wstążek i tasjem „Ribbon”, Kilińskiego 87, wpłacili jednodniowy zarobek w wysokości zł. 152.—

Pawlička Maria, Zgierska 120 — 1 broszkę złotą z dużym szafirem i diamentami, jeden medal srebrny, 1 breloczek srebrny i 2 łańcuszki srebrne.

Diegucki Józef, Ozorkowska 20 — 1 obl. 6 proc. poz. narod. na 50 zł., 50 obligacji 5 proc. państw. pożyczki konwers. z 1924 r. na 90 zł., oraz 5 arkuszy kuponowych.

Kursy dla przedpochorowych przy Publ. szkole powaz. nr. 131 — kwit na 34 zł. wpłacone jako zaliczka

powyższe, gdyż suma subskrybowana przez nią rzeczywiście wynosi 15.000 złotych (piętnaście tysięcy).

Powiat subskrybuje

Dzieci szkoły powszecznej nr. 7 w Zgierz subskrybowały pożyczkę obrony przeciwlotniczej na sumę zł. 140.— Obligacje pożyczki i bony przekazują na FON.

Nauczycielstwo szkoły powszecznej Nr. 1 w Aleksandrowie subskrybowało POP. ponad normę około 700 zł.

Na POP. subskrybowali: KKO. pow. łódzkiego 20.000.— zł., „Rudzka Przędza” dodatkowo 10.000 zł., Jankowski Bolesław 800 zł., gimnazjum żeńskie A. Skrzypkowskiej zł. 2.000.—, personel gimn. zł. 3.360.— Pracownicy gimnazjum POW. zł. 1.960. Stowarzyszenie absolwentów akademii stomatologicznej zł. 300.— Schmidt Adolf, Cyganka zł. 400.— Wichrowski Edmund 100 zł., Tadeusz Zablocki 500 zł., Personel gimn. A. Zimowskiego 7.200 zł., dyr. A. Zimowski 1.500 zł., Właściciel majątku Zabiczki A. Tobiaćczak 280 zł., II kl. gimn. Farb.-Wykończalni zł. 40.—

Na FON. zostały złożone przez małż. Hoffmannów z Rąbienia 3 złote obrączki, p. Daszyńska Irena złożyła 1 złotą obrączkę i złotą monetę jugosłowiańską.

na 3 proc. poz. obrony przeciwlotniczej.

Pozatym różne wartościowe przedmioty i monety ofiarowali:

Przepiórka Michał, woźny urzędu wojewódzkiego łódzkiego, Snitko Ludwik, Bazarna 10, Remusowa Stanisława, Żwirki 18, Rzepecka Helena, Żeromskiego 39, Konecki Leon, Piotrkowska 151, Kanja Maria, Dowborezyków 29, Wypych Rozalia, Siedlecka 20, Wypych Józef, Siedlecka 30, Bączyk Stefan, Siedlecka 30, Kaczmarekowska Bolesława, Bierakowskiego 27, Waserman Pejsach, Piłsudskiego 16, Lipszyc Samuel, Wierzbowa 36, Miszczak Adam, Wólczańska 181,

Jędrzejewski Aleksander, Hrabłowska 27, Kuncman Jan, Franciszkańska 42, Dajewski Józef, (bezrobotny), Łagiewnicka 86, Haneman Sara, Wierzbowa 5, dr. Aronson Zygmunt, Przejazd 30, Brzustowski Hersz, Pomorska 4, Halperin Markus, Cegelniana 65, Wroński Władysław, Nowo-Południowa 7, Bider Jankiel - Wolf, Wólczańska 37, Hadzianowa Olga, Bandurskiego 9-11, Karczmar Hersz, Piotrkowska 42, From Józefowa, Pl. Dąbrowskiego 3, Tetzlaff Emilia, Radogosz, Sowińskiego 26, Szifris Ita, Nowomiejska 15, Sobolewski Bro-

KAHAN PIOTRKOWSKA 80

SUKNA I KORTY

nysław, Główna 10, Froman Mojżesz - La'ch, Pl. Dąbrowskiego 4, Witkowski Stefan, Wróbla 18, Szuper Mojżesz, Moniuszki 10.

Wiceprezydent m. Łodzi, p. Ad. Walczak zawiadomił dowództwo O. K. IV, że na jego ręce zostały złożone następujące ofiary na FON:

P. Borkowski Jan (ul. B. Limanowskiego) — zł. 15.

P. Felczak Władysław — zł. 100.

Stowarzyszenie b. więźniów politycznych, oddział w Łodzi — zł. 200

Robotnicy i pracownicy firmy H. Zaks (Millionowa 27) zł. 200,90.

Poza tym złożono następujące ofiary w złocie i srebrze:

P. Kurkowski Czesław, Limanowskiego 134 — srebrną papierośnicę, 2 srebrne spinki i 1 złotą szpilkę do krawatu.

P. Felczak Władysław, Limanowskiego 119 — w srebrnych monetach 5 rubli 65 kop., 1 moneta au-

striacka, 1 zegarek damski, 1 koptera od zegarka męskiego i 2 kolczyki.

P. Denys Franciszek, Syrokomli nr. 5 — kuponami pożyczki narodowej zł. 10 i srebrem 1 rubel 25 kop., 1 koronę austriacką i 1 markę niemiecką.

Główny pedagogiczny prywatnych kursów handlowych I. Mantjbanda (Przejazd 12), słuchaczki i słuchacze zebrały na FON zł. 141.

Niezależnie od tego p. Izidor Mantjband, jako kierownik kursów na ten sam cel wpłacił zł. 50.

Komunalna Kasa Oszczędności m. Łodzi informuje, że następujące organizacje, instytucje i osoby wpłaciły na FON: gotówką: M. Zylberszac i S-ka zł. 200, rzeźnik Feliks Ljowski zł. 200, sprzedawca gazet Stefan Michał Wodziński zł. 5.—, drobny kupiec Robert Mathes zł. 20; papierami wartościowymi: urzędniczka samorządowa Jadwiga Jasńska 6 proc. poz. narod. wart. nom. zł. 200, Szymon Moszberg 5 proc. państw. poz. konwers. z roku 1924 zł. 40 i kapitalistka Paulina Majer 6 proc. poz. narod. wartości 1.000 zł. 200.

Samuel Bejflin, kupiec, wpłacił monetami srebrnymi rosyjskimi rub. 4,25.

Dotychczas na FON wpłacono gotówką zł. 17.658,64, złożono papierami wartościowe na sumę nom. zł. 2.590, srebrne monety rosyjskie w rublach 31,35 i srebrne marki niemieckie 52,50 oraz inne monety i kosztowności.

W firmie Dawid Góralski (Piotrkowska 214) wyniki zatarg. Robotnicy zażądali odszkodowania z tytułu ograniczenia godzin pracy bez wymówienia.

Na konferencji u inspektora pracy przedstawiciele robotników zgodzili się przekazać przypadającą im różnicę zł. 1000 na dobrojenie armii, z przeznaczeniem 500 zł. na FON, oraz 500 zł. na ścigacz. Firma zobowiązała się wpłacić tę sumę w trzech ratach.

Rzeźnicy obwodu Andrzejów ofiarowali na FON zł. 69.

Nadto zadeklarowali oni na FON od każdej ubitej sztuki w okresie 3 miesięcy następujące stawki: od cieląt — po 25 gr., od krów — po zł. 1,50, od świń — po zł. 1.—.

Oto HUMOR!
Oto TEMPO!
Oto ZABAWA!

PANNA EWA

Kapitałna komedia
salonowa

z uroczą

CLAUDETTE COLBERT

W KINIE

„PALACE”

Dziś o g. 12 i 2
2 PORANKI 80 gr.
Ceny od

Rewelacyjny film tysiąca arcydowcipnych sytuacji i pomysłów!

ZARYS HISTORYCZNY PRODUKCJI MYDEŁ PRZETŁUSZCZONYCH

Znakomity dermatolog, profesor Wiedeńskiego Uniwersytetu Dr. Unna, twórca nowej szkoły uznawanej przez naszych najwybitniejszych specjalistów w dziedzinie schorzeń skórnych zwrócił swego czasu uwagę na konieczność produkowania takiego mydła, które nie posiadałoby swych zwykłych cech drażniących i dlatego radził wyrabiać mydła przetłuszczone do użytku codziennego, jak również dla celów leczniczych.

Prof. Unna w swej pracy nadmieniał, że stroną techniczną produkcji mydeł powinni zająć się aptekarze, których zawód i przygotowanie fachowe dawałyby gwarancję solidności i wartości leczniczej produkcji.

Praca prof. Unny „Ueber medizinischen Seifen“ ukazała się w r. 1885, a wkrótce po tym aptekarz Jarnuszkiewicz zaczął wyrabiać mydła przetłuszczone i w roku 1887 otrzymał nagrodę „list pochwalny“ na Wystawie Higienicznej w Warszawie. Po przejściu apteki w ręce M. Malinowskiego nadal stosowano mydła i zasady ujęte w pracy prof. Unny, dając do wytwarzania wyrobów, odpowiadających najnowszym wymaganiom nauki.

Mydła Przetłuszczone wyrobu Lab. Chem. Farm. M. Malinowskiego w Klinikach Uniwersyteckich Dermatologicznych i Pediatrycznych mają ustaloną opinię mydeł wysokowartościowych. Mydła Przetłuszczone Lab. Chem. Farm. M. Malinowskiego nagrodzone zostały na Międzynarodowej Wystawie Sanitarnej - Higienicznej w Warszawie w 1927 r. złotym medalem. Na I Polskiej Wystawie Szpitalnictwa w 1938 r. nagrodzone zostały również złotym medalem.

Ofiary złożone w administracji „Głosu Porannego”

III oddział „Naszej Szkoły” składa na Kom. niesienia pomocy uch. z Niemiec zł. 5.—

Zofia Kipnis, Piotrkowska 111, składa na FON zł. 25.—

ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA
PRZECIWZĘBRACZEGO!

Makabryczny mord w Łodzi

Poćwiartowane części ciała 80-letniej staruszki znalezione w różnych punktach miasta

Potworna zbrodnia, jaka ujawniła się w Łodzi, postawiła na nogi wydział śledczy i policję miasta.

Współpracownik „Głosu Porannego” w ciągu nocy i dnia wczorajszego ustalili następujące niezwyczajne okoliczności tego dramatu.

WNETRZNOŚCI LUDZKIE W WORKU.

Jeszcze o godz. 11,50 III komisariat policji został powiadomiony telefonicznie przez właściciela składu win i wódek przy ul. Pałacowej, Wasiaka, iż jakaś kobieta zawiadomiła go, że przy zbiegu ul. Pałacowej i Krawieckiej, za parkanem znalazła w worku udo kobiety i wnętrzności ludzkie, owinięte w chustkę.

Po otrzymaniu tego niesamowitego meldunku wyjechał niezwłocznie na miejsce kierownik III komisariatu, podkomisarz Softys.

Okazało się, że niejaka Antonina DALECKA (Młynarska 52) wracała do domu od swego zięcia, tam przy ul. Pałacowej 9. Chcąc sobie skrócić drogę, szła na przełaj przez parkan, prowadzący przez ogród przy ul. Pałacowej do ul. Tokarzewskiego.

Celem dostania się na tę drogę, musiała ona przejść przez dziergę parkanu. W tym miejscu Dalecka potknęła się o wypełniony worek. Zaintrygowana jego zawartością, otworzyła go i stwierdziła, że jest on wypełniony mięsem. Po chwili jednak wydała z siebie okrzyk strasy — było to bowiem mięso ludzkie, mianowicie noga kobiety z częścią organów piciowych oraz wnętrzności ludzkie.

O swym odkryciu Dalecka powiadomiła Wasiaka, ten policję.

NA MIEJSCU STRASZNEGO ODKRYCIA.

Na miejsce zjechali dalsi przedstawiciele władz, w osobach prokuratora Wiśniewskiego, komendanta policji insp. Elzessera - Nieteńskiego, kierownika wydziału śledczego — nadkomisarza Polańskiego i kierownika I brygady wydziału śledczego — komisarza Kowalczyka. Przybył też fotograf wydziału śledczego oraz sprowadzono psa policyjnego.

Natychmiast zarządzono energiczne dochodzenie, mobilizując cały sztab wywiadowców. Ze względu na późną porę i ciemną noc, dalsze poszukiwania natrafiały na duże trudności. Policja posługując się latarkami elektrycznymi, przystąpiła do szukania pozostałych części zwłok zamordowanej kobiety. W pobliżu jednak już nie godnego uwagi nie znaleziono.

Znający dobrze swój teren funkcjonariusze III komisariatu zwrócili uwagę na miejsczą się w odległości około kilometra wielką dół długości kilkuset metrów i głębokości około 20 metrów, przy zbiegu ul. Franciszkańskiej, Czarnieckiego i Okopowej. Dół ten pochodzi z czasów, gdy wydobywano z niego piasek, przeznaczony dla pobliskiej cegielni. Obecnie uczyniono z niego zsyrowisko śmieci, zwożonych z miasta i okolicy.

POSZUKIWANIA W ZSYPOWISKU.

Przez blisko dwie godziny prowadzone były poszukiwania, które ograniczone zostały pomyślnym wykopaniem, bowiem jeden z wywiadowców na pochyłości zsyrowiska, tuż u jego wylotu, znalazł odciętą od ramienia rękę ludzką. W odległości dwóch metrów, nieco niżej, znaleziono wypełniony worek, którego wydobyto kadłub ludzki

Miejsce przy zbiegu ulic Pałacowej i Krawieckiej, gdzie natrafiono na pierwszy ślad zbrodni. Za parkanem widocznym na lewo, leżał worek z nogą i wnętrznościami ludzkimi. Przy parkanie nawprost wiodła droga sprawcy obydnej zbrodni.

ki z wyprutymi jelitami i z odciętymi piersiami, oraz nogę odciętą przy pachwinie.

Przy kadłubie i nodze leżało zwinęte całe zakrwawione ubranie zamordowanej, które składało się m. in. z polatanej chustki, serdaka i fartucha w białe - niebieskie paski.

Na palcu znalezionej ręki widniała obrączka.

Prawdopodobnie worek z kadłu-

Dalsze oględziny wykazywały, iż kobieta została zamordowana najprawdopodobniej w ciągu ostatnich 24 godzin, a więc w nocy z środy na czwartek, względnie onegdaj w dzień.

W drugim worku między częściami ubrania znaleziono sznurek, co wskazywałoby, że kobieta najprawdopodobniej po zamordowaniu, została powieszona, by łatwiej można ją było ćwiartować, przy czym

Widok na zsyrowisko. X oznacza miejsce, w którym znaleziono worek, zawierający kadłub ludzki, wnętrzności i nogę. Nieco wyżej leżała oddzielnie ręka z obrączką na palcu.

bem, nogą, ręką i ubraniami sprawca zrzucił z góry na dno zsyrowiska. Podczas toczenia się worka wypadła ręka, czego jednak zbrodniarz nie przewidział. Miał on nadzieję, że leżący na dnie zsyrowiska worek nie zwróci niczyjej uwagi, a rad ranem zostanie zasypany śmieciami.

Dalsze poszukiwania na zsyrowisku nie doprowadziły już do odnalezienia pozostałych części tułowi, ani innych godnych uwagi przedmiotów.

Brakowała więc jeszcze głowa, jedna ręka, jedno udo, piersi, część organów piciowych i wręczce częściowo wnętrzności.

Mimo skrupulatnych poszukiwań w okolicy na dalsze ślady nigdzie nie natrafiono.

Znaleziony kadłub oraz części ciała w południe karetką pogotowia miejskiego przewieziono do prosektorium dla dokonania oględzin przez lekarza sądowego.

Skonstatował on, że zamordowana kobieta liczyła około 80 lat, była tego i niemal atletycznej budowy. Dłonie wskazywały, że była to przypuszczalnie pracownica, która palce są charakterystycznie miedkie i pomarszczone.

Do powyższych wniosków doszły władze w ciągu wczorajszego przedpołudnia, gdy nagle około godziny 11,30 rano II komisariat policji został zaalarmowany sensacyjną wiadomością.

GŁOWA W WODZIE.

W rowie na polu pomiędzy ul. Chłodną i Źródłową w pobliżu plantacji miejskich, bawiące się dzieci znalazły wypełniony worek, którego otwór zanurzony był w wodzie. Dzieci rozpruły zewnętrzną część worka i ku swemu przerażeniu stwierdziły, że zawiera ona części ciała ludzkiego.

Z kolei przybyli tutaj w komplecie przedstawiciele władz. Dokładnie zbadano zawartość worka. Okazało się, że zawiera on już niemal wszystkie brakujące części ciała zamordowanej kobiety, a więc przede wszystkim głowę, rękę, udo, piersi itd.

Główne zainteresowanie wzbudzała głęboka rana, zadana jakimś ostrym narzędziem.

Ostatnie części zwłok przewieziono autem do prosektorium miejskiego, dokąd około godz. 3-ej po południu zjechali przedstawiciele wydziału śledczego i prokuratury. Lekarz sądowy dr. Hurwicz dokonał oględzin lekarskich.

KIM JEST ZAMORDOWANA?

W międzyczasie do II komisariatu policji zgłosiła się lokatorka do mu przy ul. Marysińskiej 3, Małgorzata PAPIERNIKOWA i zameldowała, że jej sublokatorka 80-letnia Józefa WOJTCZAKOWA wyszła z domu ub. środy i dotychczas nie powróciła.

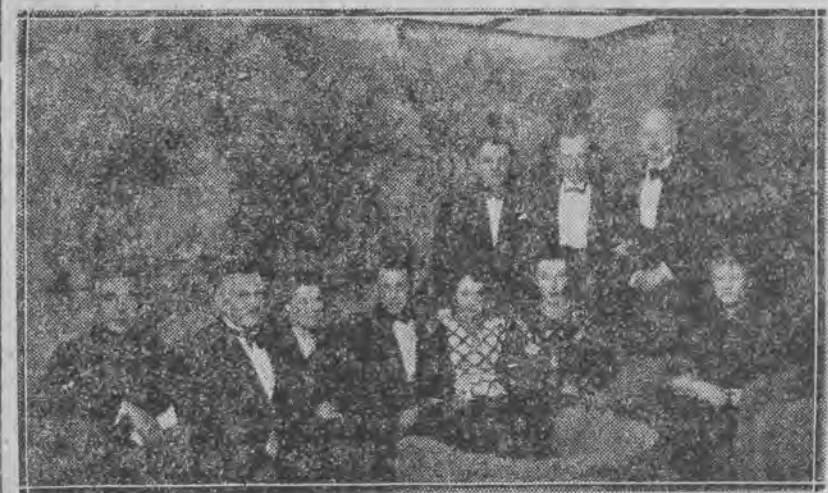
Papiernikową niezwłocznie skierowano do prosektorium miejskiego, gdzie na stole w międzyczasie „uporządkowane” zostały poszczególne części zwłok. Papiernikowa rozpoznała od razu w zabitej swą sublokatorkę, Józefę Wojtczakową.

Główna przeszkoda w dochodzeniu została zatem usunięta.

Wdrożono teraz dalsze energiczne dochodzenie w kierunku ustalenia, gdzie i w jakich okolicznościach Wojtczakowa została zamordowana, oraz ewent. kto współdziałał ze zbrodniarzem. Bo że więcej, aniżeli jedna osoba, działała w tej potwornej zbrodni zdaje się nie ulegać już najmniejszej wątpliwości.

Wyniki dalszego dochodzenia trzymane są przez władze w tajemnicy, ze względu na dobro śledztwa. (lip.)

Przyjęcie na MS „Piłsudski” w Lizbonie

W wycieczce „Po słońce Południa” mimo t. zw. naprężonej sytuacji europejskiej wzięło udział sporo osób — przedstawicieli świata kulturalnego, artystycznego i towarzyskiego z całej Polski, spragnionych odpoczynku, słońca i wrażeń. Zdjęcie przedstawia fragment przyjęcia na pokładzie m/s. „Piłsudski”.

Siedzą od lewej ku prawej: Ks. płk. Władysław Antosz, poseł Karol Penther-Dubicz, p. Zofia Kozłowska, p. Juliusz Osterwa, p. Karolowa Penther-Dubiczowa, p. Matylda Osterwina, p. Jane, stoja dyr. Ludwik Kozłowski, kpt. M. Stankiewicz — dowódca statku, p. Jane — dyrektor f. Garland & Laidlay.

Wczoraj w Łodzi...

Z mieszkania Z. Eisenbauma (Kilińskiego 57) służąca Marianna CZU-PRYNSKA skradła garderobę wartości 300 zł i zbiegła.

Z mieszkania P. LEWKOWICZA (11 Listopada 9) służąca Janina WALAKÓWNA skradła garderobę, wartości 200 zł.

Na cmentarzu prawosławnym na Dołach targnęła się na życie Aurella KRAJEWSKA (Zgierska 11). W stanie groźnym odwieziono ją do szpitala.

Na Pl. Wolności został pokłuty nożem 39-letni Dawid FELDMAN (11 Listopada 47).

Na szosie Zgierskiej cepiał się tramwaju 14-letni Kazimierz JASKÓLSKI (Radogoszcz, Koronna 16). Na widok konduktora chłopiec zeskoczył w pełnym biegu i upadł, doznając pęknięcia czaszki. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala.

W fabryce firmy Krening (Kątna 37) spadł z drabiny 34-letni Władysław GÓRNY (Wileńska 33), doznając złamania ręki.

Przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Baudurskiego został najechany przez tramwaj 42-letni Józef GRUDZIŃSKI (Odyńca 44), doznając urazu kręgosłupa.

W domu opiekuńczym przy ul. Kopernika 36 targnęła się na życie 18-letnia uczennica Zofia WIRSKA, zażywając truciznę.

Na ul. Głównej została najechana przez auto 16-letnia Pelagia FIDIG (Kołtąja 6), doznając ogólnych obrażeń ciała.

W fabryce przy ul. Lipowej 47 został obłany kwasem solnym 17-letni Stanisław PAWELEC (Wiejska 16), doznając bardzo ciężkich poparzeń twarzy, szyi i piersi.

Przy ul. Karolewskiej 9 doszło do bójki sąsiedzkiej. Ranni zostali 41-letni Stefan i 38-letnia Maria BROŻYNSCY. (l)

WYSTAWA HAFTÓW

PIOTRKOWSKA 113 (I-sze piętro)
od godz. 10—20-ej
WSTĘP BEZPŁATNY!

Kronika reporterska województwa łódzkiego

We wsi Rokitnica, gm. Łask, pow. łaskiego w zagrodzie Rudolfa ALBRECHTA z nieustalonych powodów wybuchł pożar, który przerzucił się na sąsiednie zabudowania Juliusza HEINA. Obie zagrody zostały zniszczone. Straty wynoszą 10.000 zł. W czasie akcji ratunkowej został ciężko poparzony Rudolf ALBRECHT.

W Zgierzu autobus zdążający do Koła najechał na wóz rzeźniczy, prowadzony przez Antoniego BŁASZCZYŃSKIEGO (Zgierz, Sienkiewicza 32). Wóz został rozbity, a woźnica ciężko ranny. Autobus — strzaskany. (l)

Sąd starościński skazał:

Erwina SZMIDTA (Sosnowa 20) na 7 dni bezwzględnie aresztu za nieostrożne prowadzenie samochodu. Schmidt przy zbiegu ul. Pomorskiej i Piłsudskiego najechał na auto ciężarowe, prowadzone przez Kazimierza PAWLIKOWSKIEGO, wskutek czego obydwie samochody zostały uszkodzone.

Albina WEBERA (Żeromskiego 46) na 2 miesiące bezwzględnie aresztu za niewpłacenia do ubezpieczalni społecznej potrąconych pracownikom składek. Ponadto 17 właścicieli przedsięwzięcia z tego samego tytułu na grzywny do 200 złotych.

Moszka RÓZGE, właściciela domu przy ul. Drewnowskiej 18 na 200 zł. grzywny z zamianą na 14 dni aresztu, za wybudowanie domu bez planu. Za podobne wykroczenie Bernarda LASA (Młynarska 83) na 100 zł. grzywny, z zamianą na 7 dni aresztu. (l)

Gimn. Zimowskiego mistrzem szkolnym w siatkówce

W dniu wczorajszym rozegrano zostały decydujące o kolejności rozgrywek finałowe w siatkówce chłopców. W spotkaniu o pierwsze miejsce gimn. Zimowskiego pokonało po równej grze gimn. Narutowicza 2:1 (15:10; 10:15; 15:8), a w meczu o trzecie miejsce PSTP zwyciężyło gimn. Żeromskiego 2:1 (13:15; 15:7; 15:8).

Najbliższe mecze międzypaństwowe piłkarskie

Notujemy poniżej terminarz międzypaństwowych spotkań piłkarskich w najbliższych tygodniach:

- 30 b. m.: Belgia B — Luksemburg w Arlon;
- 7 maja: Szwajcaria — Holandia w Bernie i Rumunia — Jugosławia w Bukareszcie.
- 13 maja: Włochy — Węgry w Mediolanie;
- 14 maja: Belgia — Szwajcaria w Leodium i Szwajcaria B — Luksemburg w Szwajcarii.
- 18 maja: Belgia — Francja w Brukseli;
- 20 maja: Jugosławia — Anglia w Białogrodzie;
- 24 maja: Rumunia — Anglia w Bukareszcie;
- 28 maja: Polska — Belgia w Łodzi;
- 3 czerwca: Polska — Szwajcaria w Warszawie.

PROSZKI MIGRENO-NERVOSIN
HOCUTAL
GRYPY, PRZEZIĘBIENIE, BOLE GŁOWY, ZĘBOWIŁO

Osemka Europy wyjechała do U. S. A.

Wczoraj odpłynęła z portu Southampton do Ameryki drużyna reprezentacyjna Europy, celem rozegrania meczu bokserkiego z reprezentacją Ameryki w Chicago.

Jak wiadomo, w zespole Europy zabrakło bokserów polskich, niemieckich i angielskich, którym nie zezwolono na wyjazd. Ostateczny skład Europy odpłynął w następującym zestawieniu:

- musza — O. Lehtinen (Finl.) i Nardecchia (Włochy);
- kogucia — Sergio (Włochy);
- piórkowa — Dowdall (Irlandia);
- półśrednia — Erik Agren (Szwecja);

- średnia — Raadik (Estonia);
- półciężka — Musina (Włochy);
- ciężka — Lazzari (Włochy);

Drużyna wyjeżdża więc z dwoma zawodnikami wagi muszej, a bez zawodnika wagi lekkiej, gdyż Peire (Włochy) miał trudności z otrzymaniem zwolnienia. Dodać należy, że Erik Agren wyjechał do Ameryki wbrew zakazowi wydanemu przez kierownictwo drużyny.

Ma on w Ameryce brata, który jest pięściarzem zawodowcem i pozostanie już tam na stałe.

„Olimpiada 1940 roku pod znakiem szybkości” Paavo Nurmi opowiada cuda o przygotowaniach Helsinek do najbliższych igrzysk

W dzienniku francuskim „Paris Soir” ukazał się artykuł najświetniejszego biegacza wszystkich czasów, Paavo Nurmi o igrzyskach olimpijskich w Helsinkach 1940 r. Z artykułu tego wyjmujemy następujące ciekawe fragmenty:

„najszybsze” z dotychczasowych. Odbędą się one pod znakiem szybkości, dzięki bieźni zbudowanej według ostatnich doświadczeń naukowych. BIEŻNIA BĘDZIE „LATAJĄCYM DYWANEM”. Jesteśmy w trakcie wykań-

czania najszybszej bieźni świata. Nie tylko w swej strukturze, która jest już bez zarzutu, ale także w specjalnej kompozycji jej nawierzchni będzie przyjemną niespodzianką dla biegaczy. Żwir mieszany ze sproszkowanym licopodium i kilkoma in-

nymi składnikami, stworzy nie zrównaną elastyczność. Linie bieżni nie będą białe, ale jasno niebieskie, aby nie nużyć oczu biegaczy. Kompozycja nawierzchni na wirażach będzie tego rodzaju, że elastyczność tam będzie większa, niż na prostej. Wszystko, co wejdziesz w pole widzenia biegacza na stadionie, będzie również utrzymane w lekkich kolorach, aby nie nużyć oka.

Dodać też trzeba, że stadion jest tak skonstruowany, aby w jego wnętrzu prądy powietrza były jaknajmniej.

Niezwykle starannie przygotowane również skocznie i rzutki lekkoatletyczne.

UDOGODNIENIA DLA WIDZÓW JAKICH JESZCZE NIE BYŁO.

Widzowie znajdą uroskokomfort, jakich dotąd nigdy i nigdzie nie mieli. Przede wszystkim, zupełnie nowy sposób informacji o wynikach, dzięki ekranowi, który podawać będzie wyniki w miarę rozwoju akcji sportowej na boisku lub poza nim. Będzie to urządzenie automatyczne i widzom oszczędzone będą hałasy głośnień.

Fotografie zdejmowane będą automatycznie pod dwunastoma kąta widzenia w każdej konkurencji. Wszystkie fotografie będą dokonywane automatycznie nieruchomymi aparatami. Ponadto przewidziana jest służba telewizyjna dla igrzysk funkcjonująca dla wszystkich stolic świata.

IGRZYSKA POSTĘPU.

Igrzyska w Helsinkach stanowią postęp w zakresie osiągnięcia szybkości w poszczególnych konkurencjach. Wszystkie rekordy znajdują się w niebezpieczeństwie, jeśli chodzi o biegi lekkoatletyczne.

PAAVO NURMI

Bokserzy łódzcy na F.O.N.

W programie niedzielnych zawodów na F.O.N., jakie odbędą się w hali sportowej zasza w ostatniej chwili zmiana. W walce z Mikołajem zastąpi chorego Tabori Szymański.

Początek zawodów o godz. 16. Niewątpliwie społeczeństwo łódzkie poprze wzniosły cel, na który przeznaczony jest całkowity dochód tej imprezy.

Przyszłość szermierki łódzkiej oprze się na młodzieży szkolnej

Wywiad „Głosu Porannego” z prezesem okręgowego związku szermierczego radcą Krzyżanowskim

Radca Krzyżanowski prezes L.O.Z.Sz.

„Pierwszy krok” szermierczy — uczniowie i mierzy — mecz reprezentacji szkolny ch Łodzi z Warszawa były klasycznym do wodom nowych prądów w szermierce łódzkiej.

Rok 1939 zapoczątkuje niewątpliwie nową erę w tej gałęzi sportu. Rozpoczęto pracę wszsz, sięgnięto do rezerwu młodzieży szkolnej i te pierwsze prace dają już wyniki.

Jest to tylko i wyłącznie zasługą zarządu okręgowego związku szermierczego. Udaje się do prezesa związku, radcy KRZYŻANOWSKIEGO. Prosimy o wywiad.

—Przede wszystkim stwierdzam ogromny wzrost zainteresowania szermierką, zwłaszcza ze strony władz. Przejawia się to w opiece i czynnym zachęcaniu do pracy. P. wojewoda ufundował nagrodę dla mistrza szkół średnich, zaś kierownik okręgowego urzędu W. F. i P. W., plk. Kurek — dla najlep-

szego szermierza. Wpłyne to niewątpliwie zachęcająco na zawodników i na zwiększenie atrakcyjności imprez.

— A co słyhać u elity szermierczej Łodzi?

— Z „wielkiej trójki”: Kantor, Banaś, Mirowski, pierwsi dwaj zostali zaliczeni do grupy olimpijskiej i jeżdżą do Warszawy na treningi. Dają im one bardzo dużo.

Szkółka tylko, że tak utalentowany zawodnik, jak Mirowski nie może trenować, odbywa bowiem powinność wojskową.

Poza nimi ciągle „robi” stara gwardia, która zna się nawzajem znakomicie. To może jest przyczyną małego stosunkowo zainteresowania mistrzostwami drużynowymi, gdyż spotykają się ze sobą przez szereg lat stale ci sami zawodnicy.

— A narybek? Świeży element, rezerwy?...

— Narybek? Nasz narybek to uczniowie. To ci, co walczyli z Warszawą. Jestem ogromnie zadowolony z uczniów. Potwierdziła się teza, że szkoły są niewyczerpanym źródłem talentów. Ci chłopcy trenują zaledwie drugi rok i proszę popatrzyć na ich klasę. Dużo sobie obiecuje po nich na mistrzostwach Polski kl. B. na których startować będą finaliści „pierwszego kroku”.

Jestem przekonany — ciągnie dalej radca Krzyżanowski, — iż właśnie na młodzieży oprze się siła Łodzi. Przewiduję, iż nasze miasto wyrosnie na pierwszorzędną potęgę szermierczą. Koniecznym jednak do tego jest udział młodzieży. Uczniowie powinni walczyć o drużynowe mistrzostwa Łodzi. Jeżeli nie wolno im należeć do klubów społecznych, należy jak najprędzej utworzyć młodzieżowy klub sportowy. To rozwiązało by problem szkolny. A ile na tym zyskał by poziom! Moim jedynym pragnieniem jest powstanie M. K. S-u...

Dziękujemy za ciekawy wywiad.

Taki Szermierka łódzka rokuje jaknajlepsze nadzieje. Czy jednak na drodze do jej wspomnianego rozwoju nie stanie dziwny stanowiący władz szkolnych?... Boimy się poważnie, bo rozwiązało by:

Zarząd okr. zw. szermierczego wysłał do dyrekcji wszystkich szkół średnich zaproszenie na niedzielny mecz uczniów. Nie zjawił się nikt...

Fakt nazbyt wymowny.

Sezon wyścigów konnych rozpoczyna się jutro na torze w Rudzie Pabianickiej

14 i 21 maja — 8 biegów.

W dniu jutrzejszym, na torze w Rudzie Pabianickiej rozpoczyna się łódzki sezon wyścigów konnych, który trwać będzie od 30 kwietnia do 21 maja. Sezon łódzki obejmuje 10 dni wyścigowych, które odbywać się będą w środy, soboty i niedziele. Ogółem program przewiduje 72 gonitwy, w których rozegrane będą nagrody sumy łącznej 86,300 zł. W programie każdego dnia — 7 biegów, a jedynie w dn.

Zgłoszonych jest ogółem 120 koni, a w tej chwili 106 koni trenuje już na torze.

Zgłoszone są następujące stajnie: Enderów, Bukowieckiego, hr. Roztworowskiego, Morzyckiego, „Krasne”, Bukowieckiego, Bronikowskiego, Stokowskiego, „Podhalanka”, hr. Pnińskiego, Andrycza, Boryckiego, ks. Nauruzow, „Michałowo”, 1 pułk ułanów Krechowickich, Centr. kawalerii Grudziąd, Wodziańskiego, Szwarcsztajna, „Należ”, Hofmanowej, „Wierzbno”, Olejniczaka, Gawłowicza, Jackowskiej i Grabowskiej.

Kierownictwo totalizatora wprowadza niepraktykowaną dotychczas grę na torze łódzkim, t. zw. porządkową. Polega ona na tym, że grający musi trafić kolejność dwóch pierwszych koni. Gra acumu lativ przyjmowana będzie tylko w miejskiej kasie totalizatora, która

mieści się przy rogu ul. Emilii i Piotrkowskiej.

Wczoraj wieczorem przybył na tor łódzki zagraniczny dżokej, węgier Lajos Csaplár, który podpisał kontrakt z p. Stokowskim.

POLTOUR Polskie Biuro Podróży. Łódź, ul. Traugutta 2. Telefon 120-37

organizuje popularne wycieczki DO FRANCJI, ANGLII, BELGII, WŁOCH, HOLANDII, SZWAJCARII, ŁOTWY, ESTONII, LITWY, RUMUNII i WĘGIER.

TANIE WYCIECZKI DO PALESTYNY.

WYCIECZKI MORSKIE STATKAMI: M/S „PIŁSUDSKI” i M/S „BATORY”

Wyjazdy rodzinne i indywidualne do ARGENTYNY, BOLIWII, BRAZYLII, KUBY, KANADY, PANAMY, AMERYKI i INNYCH KRAJÓW ZAMORSKICH.

SPRZEDAJE BILETY LOTNICZE i KARTY OKRĘTOWE PO CENACH NOMINALNYCH

WYCIECZKI MORSKIE:
DO SZTOKHOLMU i KOPENHAGI
31/V — 5/VI — zł. 200.—
DO HELSINEK
15/VI — 18/VI — zł. 90.—
Do Antwerpii i Londynu
13/VII — 21/VII — zł. 334.—
FIORDY NORWEGII
25/VII — 9/VIII — zł. 520.—
Zapisy i informacje:
Wagons-Lits|Cook, Piotrkowska 68, tel. 170-70

RAKIETA
Sienkiewicza 40, tel. 141-22
Dziś i dni następnych!

DANIELLE DARRIEUX KAPRYŚNA EKSPEDIENTKA
w najweselszej komedii
Początek w dni powszednie o godz. 4-ej, w soboty, niedziele i święta o godz. 12-ej. Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 54 grosz

Preferencje importowe przywrócone!

Wyniosą one 10 procent kontyngentów przywozowych na surowce

Jednym z poważnych czynników, który — zdaniem sfer m. rodajnych — miał przyczynić się do zwiększenia wywozu naszych artykułów zagranicę — były preferencje importowe dla eksporterów.

Preferencje, które obowiązywały przez pewien, zresztą krótki, okres czasu, opierały się na założeniu, iż celem wzmożenia naszego wywozu, niezawsze rentownego, należy udzielać firmom eksportującym pewnych przywilejów importowych. Obmyślano zaś były one w ten sposób, że z ogólnego kontyngentu importowego potrącono 15 —

30 proc., które dzielono w stosunku proporcjonalnym do dokonanego eksportu między zainteresowane firmy, przy czym obowiązywała zasada, iż normalny kontyngent importowy dla danej firmy nie mógł ulec zmianie w sensie restrykcyjnym.

Po pewnym okresie funkcjonowania tych preferencji okazało się, iż chybiły one nieco celu. Eksport artykułów polskich zagranicę został wprawdzie zwiększony, lecz równocześnie ceny tych artykułów, wskutek silnej konkurencji, doznały poważnego spadku, tak, że został

nawet zupełnie podcięty wywóz niektórych artykułów.

W wyniku tego stanu rzeczy ministerstwo przemysłu i handlu zawiesiło zarządzenie o preferencjach, podejmując zarazem prace badawcze mające na celu opracowanie wniosków, według których preferencje mogłyby być ewent. przywrócone.

Obecnie prace w tym kierunku zostały już zakończone przywróceniem preferencji importowych. Forma udzielania tych preferencji została jednak zmieniona w ten sposób, iż korzystać z nich będą tylko firmy, które samorząd gospodarczy u-

zna za odpowiadające warunkom placówki eksportowej, szczególnie zaś takie, których eksport jest rentowny.

Jak słyhać specjalna lista tych firm, którą opracuje samorząd gospodarczy będzie miała charakter ruchowy, t. zn., że mogą nastąpić dopisy wzgl. odpisy. Eliminacja firmy z listy może nastąpić szczególnie w wypadku, gdy okaże się, że dane przedsiębiorstwo uprawia nierentowny eksport.

Preferencje wyniosą 10 procent kontyngentu przywozowego na surowce.

Ulgi podatkowe dla kupców

Firmy eksportujące zwolnione będą z podatku obrotowego przy wywozie

Równoległe z rozbudową naszego potencjału przemysłowego prowadzone są przez rząd prace nad ułatwieniem i rozszerzeniem naszej wymiany handlowej z zagranicą.

Pierwszym etapem tych prac była wielka konferencja importowa, ponieważ zagadnienie surowcowe i brak niektórych sprzętów inwestycyjnych, daje się szczególnie we znaki naszemu gospodarstwu.

Po ustaleniu wytycznych w dziedzinie naszej polityki importowej i po przystąpieniu do pierwszych realizacji uchwał odbytej konferencji — obecnie przedmiotem rozważań stało się zagadnienie racjonalizacji naszego eksportu.

Ministerstwo skarbu otrzymało w tych dniach memoriał, złożony przez samorząd gospodarczy w sprawie zasad, na jakich krajowe przedsiębiorstwa eksportowe korzystać winny z niektórych ulg podatkowych, a głównie ze zwolnienia od podatku obrotowego.

Jak wiadomo, w r. b. wprowadzona została ustawa rozszerzająca dotychczasowe ulgi o podatek obrotowy dla przedsiębiorstw eksportowych, zwalnia-

jąca od tego podatku nie tylko bezpośrednią sprzedaż eksportową, dokonaną na rachunek własny, ale również eksport pośredni, t. j. sprzedaż krajowym przedsiębiorstwom eksportowym.

Ministerstwo skarbu w najbliższym czasie w drodze oddzielnego rozporządzenia określi charakter i wymogi, stawiane przed przedsiębiorstwom eksportowym, które będą mogły korzystać z ulg podatkowych.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu przeprowadzi pewną selekcję firm eksportowych, pod kątem ich kwalifikacji fachowych, solidności kupieckiej i stopnia rozbudowanych stosunków z zagranicą.

Warunkiem korzystania z ulg przedsiębiorstwa eksportowe ze-

zwolnienia od podatku obrotowego ma być wciągnięcie danego przedsiębiorstwa przez Państwowy Instytut Eksportowy na specjalną listę eksporterów. Dla kwalifikowania wniosków w sprawie skreślenia, upoważnione mają być izby przemysłowo-handlowe i władze skarbowe.

Wykreślenie, równoznaczne z pozbawieniem prawa do ulg, nastąpić może z chwilą utraty przez przedsiębiorstwo cech związanych z pojęciem przedsiębiorstwa eksportowego, względnie w wypadku prawomocnego skazania na podstawie przepisów dekretu Prezydenta R. P. o ochronie niektórych interesów państwa, w wyniku działania szkodliwego dla opinii polskiego eksportu.

Ponoszenie przez eksport polski wszelkich obciążeń fiskalnych, na równi z przedsiębiorstwami pracującymi wyłącznie dla zarezerwowanego rynku wewnętrznego, było utrudnieniem, które hamowało rozwój naszych obrotów, a tym samym wpływało zmniejszająco na nasze możliwości kupna surowców zagranicznych, sprzętu inwestycyjnego, potrzebnego dla dalszej rozbudowy potencjału przemysłowego kraju.

Branżowe organizacje gospodarcze, w myśl nowych wytycznych o popieraniu eksportu, będą mogły indywidualnie zwracać się do władz o niektóre ulgi i pomoce, przy realizowaniu eksportu, głównie o charakterze pionierskim.

Pożyczki państwowe - mocniejsze

Przewaga popytu na giełdzie łódzkiej

Na rynku walorów tendencja dla papierów wartościowych była wczoraj mocniejsza, szczególnie zaś dla pożyczek państwowych.

Obroty w godzinach przedpołudniowych były bardzo ożywione z wyraźną przewagą ze strony popytu. Po popołudniu obroty uległy skurczeniu, natomiast ogólna tendencja utrzymała się ze względu na niską podaż.

Kursy walorów kształtowały się wczoraj następująco:

4 i pół proc. państwowa pożyczka wewnętrzna poprawiła się o 50 pkt. Obracano nią po 61,75 w placeniu, 62,25 w żądaniu.

3 proc. pożyczka inwestycyjna zwykła o 200 pkt. Obracano nią po 85,75 w placeniu, 86,25 w żądaniu za I em. i 84,25 kupno, 84,75 sprzedaż za II em. Serie podniosły się o 150 pkt., przyczem I em. obracano po 89,75 i 90,25, zaś II em. po 87,75 i 88,25.

5 proc. pożyczka konwersyjna utrzymała się na poziomie poprzednim. Nadal obracano nią po 66,75 kupno, 67,25 sprzedaż.

4 proc. prem. pożyczka dolarowa (dolarówka) również nie zanotowała zmian: obracano nią po 40,75 w placeniu, 41,25 w żądaniu.

4 proc. pożyczka konsolidacyjna grubsze odcinki podniosły się o 25 pkt. i placono za nie 63, żądano 63,50. Drobne odcinki nie doznały zmian i nadal placono za nie 62,50, żądano 63.

4 i pół proc. listy zastawne ziemskie ser. V podniosły się o 25 pkt. Placono za nie 59, żądano 59,50.

5 proc. listy zastawne m. Warszawy miały tendencję nieco słabszą: listy z 1933 roku grubsze odcinki straciły 40 pkt. i placono za nie 69,25, żądano 69,75, zaś drobne 50 pkt. spadając do poziomu 70,75 kupno, 71,25 sprzedaż. Za listy z 1936 roku placono 68,75, ża-

dano 69,25. 5 proc. listy zastawne m. Łodzi z roku 1933 poprawiły się o 50 pkt., osiągając kurs 61,75 w kupnie, 62,25 sprzedaż.

6 proc. obligacje m. Warszawy 8 i 9 em.: obracano nimi po kursie o 50 pkt. wyższym od poprzedniego — 71,75 kupno, 72,25 sprzedaż.

Na rynku akcyjnym — tendencja również mocniejsza. Akcje Banku Polskiego podniosły się o dalsze 50 pkt. osiągając kurs 116 kupno, 117 sprzedaż — za okazjełskie i 115 kupno, 116 sprzedaż — za imienne. Za Bank Handlowy placono 51,50, żądano 52,50.

DO AMERYKI NA WYSTAWĘ ŚWIATOWĄ
Wyjazdy indywidualne i zbiorowe.

DO PALESTYNY — Wyjazdy indywidualne
LETNIE WYCIECZKI MORSKIE
na m/s „Piłsudski” i m/s „Batory.”

Do Anglii, Belgii, Francji, Italii, Węgier, Rumunii
Wyjazdy w dowolnych terminach.

Wyjazdy indywidualne do: **Argentyny, Brazylii, Boliwii, Kanady, Kuby, Kolumbii** i innych krajów europejskich i zamorskich.

FRANCOPOL Łódź, Piotrkowska 104-a
tel. 240-40

Rynek pieniężny

Urzędowa cedula giełdy warszawskiej

Na wczorajszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie notowano następujące kursy:

Dewizy: Belgia 90,20 — 90,42 — 89,88, Berlin 213,07 — 212,01, Gdańsk 100,25 — 99,75, Holandia 283,50 — 284,22 — 282,78, Kopenhaga 111,25 — 111,53 — 110,97, Londyn 21,88 — 24,95 — 24,81, Nowy Jork 5,32 i pół — 5,30, Nowy Jork kabel 5,31,75 — 5,33 — 5,30 i pół, Oslo 125,10 — 125,42 — 124,78, Paryż 14,11 — 14,15 — 14,37, Sztokholm 128,40 — 128,72 — 128,08, Zurych 119,20 — 119,50 — 118,90, Włochy 28,09 — 27,95, Helsinki 11,03 — 10,97.

Papiry procentowe: 4 i pół proc. poź. wewnętrzna 61,75 — 62, 3 proc. poź. inwestycyjna I em. 86 — seria 90, 3 proc. poź. inwestycyjna II em. 84,50 seria 88, 5 proc. poź. konsolidacyjna 67, 4 proc. dolarowa 41, 4 proc. konsolidacyjna 63,25 (drobne) 62,75, 8 procentowe listy przem. polskiego 81, 5 proc. poznańskie seria I 57,50, 4 i pół proc. listy ziemskie seria V 59 — 59,25 5 proc. listy Warszawy 1933 r. 69,50 (drobne) 71,50, 5 proc. listy Warszawy 1936 r. 69, 5 proc. listy Łodzi 1933 r. 61 — 62, 6 proc. obligacje Warszawy 8 i 9 em. 71,50 — 72.

Akcje: Bank Polski 116,50, imienne 115,50, Bank Handlowy 52, Starachowice 56,75, Cukier 38,50 — 38,25 — 38,50, Węgiel 36,25 — 36,50, Ostrowiec 84,50 — 83,50 — 84,50, Zieleniewski 69,25.

Przekaz od BOLU GŁOWY
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPIE i KATARZE

GIEŁDA ŁÓDZKA

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano:

	Sprzedż	Kupno
Dolarówka	41,25	41,00
Inwestycyjna I em.	85,00	84,00
Inwestycyjna II em.	84,00	83,00
Konsolidacyjna	63,25	62,75
Wewnętrzna	61,75	61,50
Bank Polski	116,00	115,00
5 proc. Łodzi 1933	62,00	61,50
Tendencja wyczekująca		

GIEŁDA ZBOŻOWA

Zyto	16,25	16,50
Pszonica	23,25	24,50
Pszonica zbier.	22,75	23,00
Mąka pszenna 30%	42,00	43,00
35%	41,00	42,00
50%	38,00	39,00
65%	36,00	37,00
30-65%	33,50	34,50
35-65%	32,50	33,50
50-65%	26,50	27,50
60-85%	25,50	26,50
60-70%	24,50	25,50
razowa 95%	20,25	20,75
Mąka pszenna śrutowa eksportowa	12,75	13,75
Mąka żytnia 30%	29,50	30,00
55%	26,75	27,25
razowa 95%	23,25	23,75
Mąka żytnia śrutowa eksportowa	12,75	13,50
Jęczmień przem.	19,50	20,00
Otręby pszen. gr.	12,75	13,00
Otręby pszen. sr.	12,50	12,75
Otręby żytnie	12,00	12,25
Siemie lniane	59,50	60,50
Kasza gryczana	42,50	43,50
Kasza jęczmienna	33,00	34,00
Rzepak ozimy	56,00	59,00
Rzepak jary	48,00	51,00
Łubin niebieski	13,00	14,00
Groch Victoria	37,00	41,00
Słoma żytnia	4,00	4,50
Siano luzem I gat.	9,00	10,00
Groch polny	29,00	31,00
Wyka jara	23,00	25,00
Peluszka	26,00	28,00
Tendencja spokojna.		
Ogólny obrót: 1.153 tona		

ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA PRZECIWZEBRACZEGO!

KINO TEATR
METRO
PRZEJAZD 2

Dziś i dni następnych! Eroll Flynn, Bette Davis w fascynującym filmie p. l.

WALKA o SZCZĘŚCIE

Dziś 2 poranki o g. 12 i 2 — ceny miejsc od 54 gr.

KINO - TEATR
URANIA
Cegiełniana 2
Tel. 107-84

Dziś, w sobotę i w niedzielę 2 ulgowe poranki o godz. 12 i 2 wszystkie miejsca po 54 gr.

8-my i ostatni tydzień rekordowego powodzenia!

publiczności obejrzenia arcydzieła filmowego w języku żydowskim pt. **„A Briwele der Mamen”** (List do matki)

w rol. gł. Asy sceny żydowskiej: **Lucy i Mischa German, Maks Bożyk, G. Bulman, Aleks Sztajn i inni.**

obniżyliśmy ceny miejsc: **na 1 seans wszystkie miejsca po 54 gr., następne seanse od 54 groszy.**

Aktualny film osnuty na tle emigracji żydowskiej do nieznanego losu. — Religijne pieśni: „KOL NIDREI”, „AŁ CHET” i in.

AUTOBUSY ŁÓDŹ -- WIŚNIOWA-GÓRA

odchodzą z Łodzi o godz.: 8.30, 10.30, 12.—, 15.—, 16.40, 18.00
z Wiśniowej do Łodzi o godz.: 6.50, 9.—, 11.—, 14.10, 15.50, 18.30
Postój przy ul. Rokicińskiej 126. — Informacje tel. 181-60

Bóle reumatyczne

niecierpić dokuczają na zmianę pogody, w czasie zimna, słoty i niepogody. Nieznosnymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzęki, chłzenie, a nawet poruszenie się bywa utrudnione. Ciężkość te powstają skutkiem nagromadzenia się kwasu moczowego w ustroju i, jeżeli nie będą racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż oreszcie na skutek przysięgu dn łóżka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN“ OASECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie, wywołuje obfite wydzielanie się takowego wraz z moczem i w spódnicy ustrojem w walce tego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, ischiasem, kamicą nerwową oraz zła przesiągnięta materii. Oryginalny „UREMOSAN“ OASECKIEGO do nabycia w aptekach.

Lekarz-dentysta

Józef Halpern

powrócił

Doktor Medycyny

Gustaw Kohn

specjalista chorób kobiecych i akuszerii
Piłsudskiego 51, tel. 170-03
Przyjmuje 8-10 i 4-8 w.

Dr. med.

Paulina Lewi

specjalista chorób kobiecych i akuszerii
Śródmiejska 28
telefon. 240-10
przyjmuje od 12-2 i od 4-8 wiecz.

DR. MED.

S. KANTOR

Spec. chorób skórnych i wenerycznych
UL. PIOTRKOWSKA 90
tel. 129-45
Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz
W ni edz. i święta od 8-2.

DR. MED.

H. Rózaner

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
Narutowiezza 9, II p., front
Tel. 128-98
przyjmuje od 9-1 i 5-9 wiecz.

AKADEMICKIE

Biurowo INFORMACYJNE

ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 82,
Tel. 145-73
udziela bezpłatnie wszelkich informacji o warunkach studiów zagranicą, kosztach utrzymania itp. Złatwia w szybkim czasie przyjęcia na wszystkie uczelnie zagraniczne, tłumaczenia dokumentów, legalizacje konsularne, korespondencje z ministerstwami itd. Biuro czynne codziennie od 17 — 19.

GABINET KOSMETYCZNY „ELITE”

Piotrkowska 86, tel. 259-28
zawiadamia, iż z dniem dzisiejszym znana pedicurzystka p. Ella długoletnia pracownica f. Bat'a kabiny II ej przeniosła się do naszego zakładu.

PEDICURE z leczniczą kąpielą nóg i bezbolesnym usuwaniem odcisków
Manicure 75 gr.

Dr. F. BERMAN

choroby wewnętrzne
Pomorska 25, tel. 192-89
Przyjmuje od 4-6.

Gabinet Kosmetyczny „JADWIGA”

Kilińskiego 86, telefon 185-47
Wszelkie zabiegi kosmetyczne. Lampa kwarcowa 1 zł. — w abonamencie 75 gr. Porady bezpłatne. Godz. przyjęć od 10 rano do 8 w.

DOKTOR

REICHER

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
leczenie promieniami Roentgena
Południowa 28, tel. 201-93
przyjm. od 8-11 rano i od 5-8 w.
Za wyjątkiem niedziel i świąt

Prywatna PRZYCHODNIA WENEROLOGICZNA
chor. skórne i weneryczne
Od 8-ej rano do 9 wieczór, w niedzielę, 9-1 po poł.
Panie przyjmuje kobieta lekarz
PIOTRKOWSKA 161
PORADA 3 ZŁ.

Dr. Daniel Kon

CHOR. NERWOWE POWRÓCIŁ
Kilińskiego 16 tel. 228-08
Przyjmuje od 5-7 po poł.

Dr. J. Nadel

AKUSZER-GINEKOLOG
przyjmuje od 10-12 i od 4-8 w
Andrzeja 4, tel. 228-92

CORSO

Początek seansów o godz. 4 po poł.
W soboty i niedziele — o godz. 12.
CENY MIEJSC OD 50 GROSZY

Prenumerata

miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.50, za odosłaniem — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, za granicą — zł. 9.—
Redakcja rękopisów nie zwraca.
Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor: Józef Nirstein.

KINO MIMOZA

ULICA KILIŃSKIEGO Nr. 178.
Dojazd tramw. N: Nr. 9, 4, 10, 16, 17.
Początek seansów: w dni powsz. o godz. 3 pp., w niedziele i święta o 12 w poł., ostatni 9 w.

KINO OAZA

11 LISTOPADA 16
tel. 170-72

KINO TON

Kopernika 16, tel. 140-72

Ogłoszenia drobne

Kupno i sprzedaż.

POŃCZOCHY, skarpetki, również z małymi skazkami. Bielizna damska, męska, piżamy, szlafroki. Największy wybór. Sprzedaż detaliczna, ceny ściśle fabryczne. Narutowiezza nr. 36, front, parter (Dawniej Śródmiejska 21). 413-15

GAZOWY piecyk-kuchnię w bardzo dobrym stanie okazjnie sprzedam. Teatralna Kawiarenka, Piotrkowska 67, tel. 238-52 962-2

KUPIĘ ręczny wózek zwykły lub rowerowy wózek trzykołowy w dobrym stanie. — „Intro”, Piotrkowska 80. 240-3

PLASZCZE impregnowane, jedwabne, wielki wybór, poleca „MODERNE”, Piotrkowska 10, front, II piętro. 6499-3

Lokale

POKÓJ umeblowany dla inteligentnego pana z telefonem do wynajęcia. — Piotrkowska 132, m. 53. 667-2

DO WYNAJĘCIA pokój z umeblowaniem lub bez z telefonem Kołtąja 10, m. 4, tel. 270-36. Dzwonić od 2-3; 8-10 wiecz. 666-2

4 POKOJE, kuchnia, wygodny, pierwsze piętro front, od 1 lipca do wynajęcia Przejazd 19. 655-2

UMEBLOWANY pokój z wejściem z klatki schodowej dla pana do wynajęcia Zamenhofska 6, m. 38.

ŁADNY POKÓJ z umeblowaniem, z wszelkimi wygodami i telefonem do wynajęcia. Zawadzka 22, m. 8, od 12-ej do 17-ej oraz od 20 ej.

3 POKOJE z kuchnią z wygodami, front I piętro do wynajęcia, ul. Południowa 42 u gospodarza.

DO WYNAJĘCIA od 1/7 5 pokoi z wygodami front I piętro. 2 pokoje z wygodami III p. Andrzeja 7, tel. 102-56. 659-2

POKÓJ ładnie umeblowany w czystym domu z wszelkimi wygodami do wynajęcia dla jednej osoby. Wiadomość: Al. Kościuszki 57, m. 18, od 12-5 pp. 318-4

POKÓJ z kuchnią, wygodny, do wynajęcia. Kwartalnie — 180 zł. Piotrkowska 117, m. 19 od 11 do 14-ej. 970-2

Uzdrowiska

RABKA. Właściciel pierwszorzędnego pełnokomfortowego pensjonatu „Jedynaczka” (bieżąca ciepła i zimna woda w pokojach) przyjmuje do 4 maja zgłoszenia: Łódź, Kościuszki 46/23, telef. 276-74 od 3-5 pp. 646-5

CIECHOCINEK. Pensjonat „Zalesie”. Bieżąca woda, wykwiwna kuchnia, tarasy, własna plaża i las sosnowy. Ceny w maju 4.50. Informacje w Łodzi tel. 265-42 od 4-6. 65-5

LETNIE MIESZKANIA bardzo tanio 3 pokoje i 2 pokoje z kuchniami. Umeblowane, suche, słoneczne, w parku tuż przy lesie pod st. Zakowice. Wiadomość: Piotrkowska 220. 690-4

PENSJONAT „Zacisze Leśne” Zakrzew, Ady Szykier - Żółtkierowej i Stefani Russakowej, czynny od 1 maja. Inf. tel. 275-24, 114 15. Ceny w maju niskie. 637-3

Od wtorku 25 kwietnia do poniedziałku 1 maja Dzieje kobiety, która spotkała dwie miłości p. t.

MODELKA

Czołowa obsada: JOAN CRAWFORD i Spencer Tracy II-gi. Przyjaźń, nienawiść, pieść i serce tchórzostwa i odwagi w LORD JEFF filmie p. t. W rolach gł.: Freddie Bartholomew i Mickey Rooney
Następny program: ZŁOTO WŁOSA

Dziś i dni następnych!

ELŻBIETA BERGNER

w swym najpiękniejszym filmie p. t. „SKRADZONE ŻYCIE”

Dziś i dni następnych!

Dawno niewidziana, niezapomniana z filmów „CSIBI” i „PIOTRUS” w swojej najnowszej i najlepszej kreacji w arcydowcipnej komedii p. t. „Miodowy miesiąc”
Pocz. w dni powsz. o g. 4, w soboty o g. 2, w niedziele i święta o 12

Dziś i dni następnych!

Nieznany film sensacyjny! Wayne Morris, Claire Trevor, Charles Bickford i Frank Mc Hugh
W rolach głównych: Nadprogram: Komedia i P. A. T.

DOLINA GIGANTÓW

Ogłoszenia

za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajnie (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 150. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Rewia” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatkowo 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.

Za Wydawnictwo: „Głos Poranny — Jan Urbach i S ka” Eugeniusz Kronman. W drukarni własnej Piotrkowska 101.

Rozporządzam gotówką 150.000 zł. i nabyłbym dom czynszowy w Łodzi. Szczegółowe oferty do Adm. pod „Poważny reflektant”

Plac do sprzedania

Trzyfrontowy do zabudowy, długość frontu 82 m. b. narożnik, powierzchnia 1075 m², położony w Łodzi, przy ul. Północnej, Wierzbowej i Źródłowej. Wiadomość telefon 120-78.

DOKTOR

KLINGER

SPECJ. CHOR. WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów)
ul. Przejazd 17
GODZINY PRZYJĘĆ: od 9-11 i od 6-8. — Tel. 132-28.

LEKARZ - DENTYSTA

Helena Halpern

Przeprowadziła się na ul. Piotrkowska 83
tel. 279-29
Przyjmuje 10 — 2 i 4 — 7.

GŁOWNO. Pensjonat „Melania” czynny od 1 maja. Zamówienia Łódź, tel. 208 75. 985-5

Różne

PRZYJMUJE czyszczenie szyb fabrycznych, szklenie oraz malowanie ram. E. Jezierski, Północna 53. 640-2

ZGUBIONO kwit kaucyjny Elekrowni Łódzkiej na imię Leon Rozenewajg — Łódź, Pieprzowa 6.

ZAGINĄŁ weksel in blanco na zł. 300.— z wyst. Józefa Szymańskiego na zlec. Olgi Buergel, zam. Kilińskiego 108. Weksel ten unieważnia się.

Posady

BUCHALTER rutynowany z dwuletnią aplikacją adwokacką przyjmie stanowisko księgowego na godziny. — Oferty sub. „Sumienny”.

KULTURALNA, łagodna, przyjmie posadę gospodyni-towarzystki (znajomość muzyki) — Tel. 121-39.